॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ हरिः ओम् ॥

VEDA MANTRA

Collection of Mantras
as taught by

Shri M K Sivan

[Disciple of Guruji Shri S S Iyer, Arunalaya, Dombivli (East)]

At

Lakshmi Sabha Gruha
GMES High School Stilt
Vile Parle (East)

****

Compiled By Shri N K Venkitaraman.

****

[For a free copy of printable PDF file write to nkv.nvr@gmail.com]

(All texts have been carefully proof-read. Every effort has been made to ensure that no errors exist in these texts. If you find an error, please report it so that it can be corrected.)

BOOK –2

MAHANYASAM & UPANISHAD

॥ नवग्रह स्तोत्रम् ॥

जपा कुसुम संकाशं काश्यपेयं महद्युतिम् ।
तमोऽरिं सर्वपापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम् ॥ १ ॥
दधि शङ्ख तुषाराभं क्षीरो दार्णव संभवम् ।
नमामि शशिनं सोमं शम्भो र्मुकुट भूषणम् ॥ २ ॥
धरणी गर्भ संभूतं विद्युत्कान्ति समप्रभम् ।
कुमारं शक्ति हस्तं तं मङ्गलं प्रणमाम्यहम् ॥ ३ ॥
प्रियङ्गु कलिका श्यामं रूपेणा प्रतिमं बुधम् ।
सौम्यं सौम्य गुणोपेतं तं बुधं प्रणमाम्यहम् ॥ ४ ॥
देवानां च ऋषीणां च गुरुं काञ्चन संनिभम् ।
बुद्धिभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि बृहस्पतिम् ॥ ५ ॥
हिमकुन्द मृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम् ।
सर्व शास्त्र प्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम् ॥ ६ ॥
नीलांजन समाभासं रविपुत्रं यमा ग्रजम् ।
छाया मार्तण्ड संभूतं तं नमामि शनैश्चरम् ॥ ७ ॥
अर्धकायं महावीर्यं चन्द्रादित्य विमर्दनम् ।
सिंहिका गर्भ संभूतं तं राहुं प्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥
पलाश पुष्प संकाशं तारकाग्रह मस्तकम् ।
रौद्रं रौद्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रणमाम्यहम् ॥ ९ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इति व्यास मुखोद्गीतं यः पठे त्सुसमाहितः ।

दिवा वा यदि वा रात्रौ विघ्नशान्ति र्भविष्यति ॥ १० ॥

नर नारी नृपाणां च भवे द्दुःस्वप्न नाशनम् ।

ऐश्वर्य मतुलं तेषा मारोग्यं पुष्टि वर्धनम् ॥

गृहनक्षत्रजाः पीडा स्तस्कराग्नि समुद्भवाः ।

ताः सर्वाः प्रशमं यान्ति व्यासो ब्रूते न संशयः ॥

॥ इति श्रीव्यासविरचितं नवग्रहस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ आदित्यहृदयम् ॥

असय श्री आदित्यहृदय स्तोत्र महामन्त्रस्य ,

अगस्त्यो भगवान् ऋषिः , अनुष्ठुप् छंदः ,

आदित्यात्मिक श्रीमन् सूर्यनारायणो देवता ।

॥ ध्यानम् ॥

जयतु जयतु सूर्यं सप्त लोकैक दीपम् किरण शमित पापं क्लेश दुखःस्य नाशम् ।

अरुण निगम गम्यम् चारुमादित्य मूर्तिं सकल भुवन वंद्यं भास्करम् तं नमामि ॥

ततो युद्धपरिश्रान्तं समरे चिन्तया स्थितम् ।

रावणं चाग्रतो दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम् ॥ १ ॥

दैवतैश्च समागम्य द्रष्टुमभ्यागतो रणम् ।

उपागम्याब्रवीद् राममगस्त्यो भगवान् ऋषिः ॥ २ ॥

राम राम महाबाहो शृणु गुह्यं सनातनम् ।

येन सर्वानरीन्वत्स समरे विजयिष्यसि ॥ ३ ॥

आदित्यहृदयं पुण्यं सर्व शत्रु विनाशनम् ।

जयावहं जपेन्नित्यमक्षय्यं परमं शुभम् ॥ ४ ॥

सर्व मङ्गळ माङ्गल्यं सर्व पाप प्रणाशनम् ।

चिन्ता शोक प्रशमन मायु वर्धन मुत्तमम् ॥ ५ ॥

रश्मि मन्तं समुद्यन्तं देवा सुर नमस्कृतम् ।

पूजयस्व विवस्वन्तं भास्करं भुवनेश्वरम् ॥ ६ ॥

सर्वदेवात्मको ह्येष तेजस्वी रश्मिभावनः।

येष देवा सुरगणान् लोकान् पाति गभस्तिभिः॥ ७॥

येष भ्रह्मा च विष्णुश्च शिवः स्कन्दः प्रजापतिः।

महेन्द्रो धनदः कालो यमः सोमोह्यापांपतिः॥ ८॥

पितरो वसवः साध्या ह्यश्विनौ मरुतो मनुः।

वायुर्वह्निः प्रजा प्राण ऋतु कर्ता प्रभाकरः॥ ९॥

आदित्यः सविता सूर्यः खगः पूषा गभस्तिमान्।

सुवर्ण सदृशो भानुः स्वर्ण रेता दिवाकरः॥ १०॥

हरिदश्वः सहस्रार्चिः सप्त सप्ति र्मरीचिमान्।

तिमिरोन्मथनः शम्भु स्त्वष्टा मार्ताण्ड अंशुमान्॥ ११॥

हिरण्यगर्भः शिशिरस्तपनो भास्करो रविः।

अग्नि गर्भोऽदितेः पुत्रः शङ्खः शिशिर नाशनः॥ १२॥

व्योमनाथ स्तमोभेदी ऋग्यजु स्साम पारगः।

घन वृष्टिरपां मित्रो विन्ध्यवीथी प्लवङ्गमः॥ १३॥

आतपी मण्डली मृत्युः पिङ्गलः सर्वतापनः।

कविर्विश्वो महातेजा रक्तः सर्वभवोद्भवः॥ १४॥

नक्षत्र ग्रह ताराणा मधिपो विश्व भावनः।

तेजसा मपि तेजस्वी द्वादशात्म न्नमोऽस्तुते॥ १५॥

नमः पूर्वाय गिरये पश्चिमायाद्रये नमः।

ज्योतिर्गणानां पतये दिनाधिपतये नमः॥ १६॥

जयाय जयभद्राय हर्यश्वाय नमो नमः।

नमो नमः सहस्रांशो आदित्याय नमो नमः ॥ १७ ॥

नम उग्राय वीराय सारङ्गाय नमो नमः ।

नमः पद्म प्रबोधाय मार्ताण्डाय नमो नमः ॥ १८ ॥

ब्रह्मेशानाच्युतेशाय सूर्या यादित्य वर्चसे ।

भास्वते सर्वभक्षाय रौद्राय वपुषे नमः ॥ १९ ॥

तमोघ्नाय हिमघ्नाय शत्रुघ्नाया मितात्मने ।

कृतघ्नघ्नाय देवाय ज्योतिषां पतये नमः ॥ २० ॥

तप्तचामीकराभाय वह्नये विश्वकर्मणे ।

नमस्तमोऽभिनिघ्नाय रुचये लोकसाक्षिणे ॥ २१ ॥

नाशयत्येष वै भूतं तदेव सृजति प्रभुः ।

पायत्येष तपत्येष वर्षत्येष गभस्तिभिः ॥ २२ ॥

एष सुप्तेषु जागर्ति भूतेषु परिनिष्ठितः ।

एष एवाग्नि होत्रञ्च फल ञ्चैवाग्नि होत्रिणाम् ॥ २३ ॥

वेदाश्च क्रतवश्चैव क्रतूनां फलमेव च ।

यानि कृत्यानि लोकेषु सर्व एष रविः प्रभुः ॥ २४ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

एनमापत्सु कृच्छ्रेषु कान्तारेषु भयेषुच ।

कीर्तयन् पुरुषः कश्चिन्नावसीदति राघव ॥ २५ ॥

पूजयस्वै नमेकाग्रो देवदेवं जगत्पतिम् ।

एतत् त्रिगुणितं जप्त्वा युद्धेषु विजयिष्यसि ॥ २६ ॥

अस्मिन् क्षणे महाबाहो रावणं त्वं वधिष्यसि ।

एवमुक्त्वा तदाऽगस्त्यो जगाम च यथागतम्॥ २७॥

एतच्छ्रुत्वा महातेजा नष्टशोकोऽभवत्तदा।

धारयामास सुप्रीतो राघवः प्रयतात्मवान्॥ २८॥

आदित्यं प्रेक्ष्य जप्त्वा तु परं हर्षमवाप्तवान्।

त्रिराचम्य शुचिर्भूत्वा धनुरादाय वीर्यवान्॥ २९॥

रावणं प्रेक्ष्य हृष्टात्मा युद्धाय समुपागमत्।

सर्वयत्नेन महता वधे तस्य धृतोऽभवत्॥ ३०॥

अथ रविरवदन्निरीक्ष्य रामं

मुदितमनाः परमं प्रहृष्यमाणः।

निशिचरपतिसंक्षयं विदित्वा

सुरगणमध्यगतो वचस्त्वरेति॥ ३१॥

सूर्यं सुन्दर लोकनादऽमृतं वेदान्त सारं शिवं

ज्ञानं ब्रह्ममयम् सुरेशममलम् लोकैक चित्तस्वयम्।

इन्द्रादित्य नरादिवं सुरगुरुं त्रैलोक चूडामणिम्

ब्रह्माविष्णुशिव स्वरूप हृदयम् वन्दे सदा भास्करम्॥

भानोभास्कर मार्ताण्डा श्चण्ड रश्मि दिवाकरा

आयुरारोग्यमैश्वर्यं विध्यान्देहि नमोस्तुते॥

□

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ हरिः ओम् ॥

॥ ओं नमो भगवते रुद्राय ॥

॥ हरिः ओम् ॥ ओं अधातः पंचांग रुद्राणाम् ॥

ओंकार मंत्र संयुक्तं नित्यं ध्यायन्ति योगिनः । कामदं मोक्षदं तस्मै ओंकाराय नमोनमः ॥

नमस्ते देवदेवेश नमस्ते परमेश्वर । नमस्ते वृषभारूढ नकाराय नमोनमः ॥

महादेवं महात्मानं महा पातक नाशनम् । महा पाप हरं वंदे मकाराय नमोनमः ॥

शिवं शान्तं जगन्नाधं लोकानुग्रह कारणम् । शिवमेकं परं वंदे शिकाराय नमोनमः ॥

वाहनं वृषभो यस्य वासुकिः कंठ भूषणम् । वामे शक्तिधरं वंदे वकाराय नमोनमः ॥

यत्र कुत्र स्थितं देवं सर्व व्यापिनमीश्वरम् । यल्लिंगं पूजयेन्नित्यं यकाराय नमोनमः ॥

॥ शिवोपासन मंत्राः ॥

निधनपतये नमः । निधनपतान्तिकाय नमः ।

ऊर्ध्वाय नमः । ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः ।

हिरण्याय नमः । हिरण्यलिङ्गाय नमः ।

सुवर्णाय नमः । सुवर्णलिङ्गाय नमः ।

दिव्याय नमः । दिव्यलिङ्गाय नमः ।

भवाय नमः । भवलिङ्गाय नमः ।

शर्वाय नमः । शर्वलिङ्गाय नमः ।

शिवाय नमः । शिवलिङ्गाय नमः ।

ज्वलाय नमः । ज्वललिङ्गाय नमः ।

आत्माय नमः । आत्मलिङ्गाय नमः ।

परमाय नमः । परमलिङ्गाय नमः ।

एतत्सोमस्य सूर्यस्य सर्वलिङ्गꣳ स्थापयति पाणिमन्त्रं पवित्रम् ॥

॥ महन्यासम् ॥

हरिः ओम् ॥ ओं अधातः पंचांग रुद्राणाम् ॥

॥ ओं नमो भगवते रुद्राय ॥

॥ कलशप्रतिष्टापन मंत्रा ॥

कलशादि पूजां कृत्वा । कुम्भ स्थापनं कुर्यात् । तत मंत्रा ॥

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतस्सुरुचो वेन आवः ।
सबुध्निया उपमा अस्य विष्ठाः स्सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥
नाके सुपर्णमुप यत्पतन्तꣳ हृदा वेनन्तो अभ्यचक्ष तत्वा ।
हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतम् यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् ॥
ओं आप्यायस्व समेतु ते विश्वतस्सोम वृष्णियम् । भवा वाजस्य संगथे ॥
यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा
भुवनाऽऽविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥
इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्यपाꣳ सुरे ॥
इन्द्रं विश्वा अवीवृधन् त्समुद्र व्यच संगिरः ।
रथीतमꣳ रथीनाम् वाजानाꣳ सत्पतिं पतिम् ॥
आपो वा इदꣳ सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव आपोऽ न्नमापो
ऽमृतमाप स्संम्राडापो विराडाप स्स्वराडाप श्छन्दाꣳ स्यापो ज्योतीꣳ ष्यापो
यजूꣳ ष्याप स्सत्यमाप स्सर्वा देवता आपो भूर्भुवस्सुवराप ओम् ॥
अपः प्रणयति । श्रद्धा वा आपः । श्रद्धा मेवारभ्य प्रणीय प्रचरति ।
अपः प्रणयति । यज्ञो वा आपः । यज्ञ मेवारभ्य प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । वज्रो वा आपः । वज्र मेव भ्रातृव्येभ्यः प्रहृत्य प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । आपो वै रक्षोघ्नीः । रक्षसामपहत्यै ।

अपः प्रणयति । आपो वै देवानां प्रियं धाम । देवानामेव प्रियं धाम प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । आपो वै सर्वा देवताः । देवता एवारभ्य प्रणीय प्रचरति ।

अपः प्रणयति । आपो वै शान्ताः । शान्ता भिरेवास्य शुचꣳ शमयति ।

देवो वः सवितो त्पुना त्वच्छिद्रेण पवित्रेण वसोस्सूर्यस्य रश्मिभिः ॥

कूर्चाग्रैः राक्षसान् घोरान् छिन्धि कर्म विघातिनः ।

त्वामर्पयामि कुम्भेऽस्मिन् साफल्यं कुरु कर्मणि ।

वृक्षराज समुद्भूताः शाखायाः पल्लवत्वचः ।

युष्मान् कुम्भे ष्वर्पयामि सर्व पापा पनुत्तये ।

नालिकेरसमुद्भूत त्रिनेत्र हर सम्मित ।

शिखया दुरितं सर्वं पापं पीडां च मे नुद ।

स हि रत्नानि दाशुषे सुवाति सविता भगः ।

तं भागं चित्रमीमहे ॥

इमं मे वरुण श्रुधी हव मध्याच मृडय त्वामव स्युराचके

तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशꣳस मा न आयुः प्रमोषीः ॥

ओं भूर्भुवस्सुवरोम् । अस्मिन् कुम्भे वरुणमावाहयामि ।

वरुणस्य इदमासनम् । वरुणाय नमः । सकलाराधनैः स्वर्चितम् ।

महन्यासम्

॥ ओं अधातः पंचांग रुद्राणाम् न्यास पूर्वकं

जप होमार्चनाऽभिषेक विधिं व्याख्यास्यामः ॥

॥अथ प्रथमो न्यासः ॥

या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी ।

तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि ॥

अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि ।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् ।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

हꣳ स श्शुचिष द्वसु रन्तरिक्ष सद्धोता वेदिष दतिथि र्दुरोणसत् ।

नृषद्वर सदृत सद्व्योम सदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत् ॥ □

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्यो र्मुक्षीय माऽमृतात् ॥

नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च ॥

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

वीरान्मा नो रुद्र भामितोऽवधी र्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥

अवतत्य धनुस्तवꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ॥

निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ।

नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः , क्षमाचराः ।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥
नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवꣳ रुद्रा उपश्रिताः ।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥
नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णवे ।
उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्याम् तव धन्वने ॥
या ते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ।
तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिब्भुज ॥
परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।
अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥
ये तीर्थानि प्रचरन्ति सृकावन्तो निषङ्गिणः ।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥
सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् । भवोद्भवाय नमः ॥
वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथाय नमः
सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥
अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।
सर्वेभ्य स्सर्व शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥
तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां

ब्रह्माधिपति र्ब्रह्मणोऽधिपति र्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम् ॥

नमो वः किरिकेभ्यो देवाना\ँ हृदयेभ्यः ॥

नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमः ॥

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमः ॥

विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवा\ँ उत ।

अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः ॥

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥

मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।

परमे वृक्ष आयुधन्निधाय कृत्तिं वसान आचर पिनाकं बिभ्रदागहि ॥

ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ।

तेषा\ँ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

ये अन्नेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ।

तेषा\ँ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥

स शिरा जातवेदाः अक्षरं परमं पदं ।

वेदाना\ँ शिरसि माता आयुष्मन्तं करोतु माम् ॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम् ।

मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषः ॥

एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनाऽवसेन परो

मजवतोऽती ह्यवततधन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः ॥

सꣳ सृष्ट जित् सोमपा बाहु शर्ध्यूर्ध्वधन्वा प्रतिहिता भिरस्ता।
बृहस्पते परि दीया रथेन रक्षोहाऽमित्राꣳ अपबाधमानः॥
विश्वं भूतं भुवनं चित्रं बहुधा जातं जायमानं च यत्।
सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु॥
ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥
अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक्।
अहीꣳश्च सर्वाञ्जम्भयन्त्सर्वाश्च यातुधान्यः॥
नमो बिल्मिने च कवचिने च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च॥
नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे।
अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्योऽकरन् नमः॥
प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयोरार्त्नियोर्ज्याम्।
याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप॥
य एतावन्तश्च भूयाꣳसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे।
तेषाꣳ सहस्रभयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥

॥ दशांगन्यासः ॥

॥ अथ द्वितीयो न्यासः ॥

॥ ओं नमो भगवते रुद्रयेति नमस्कारं न्यसेत् ॥

ओं नमः ॥ नं नमः ॥ मों नमः ॥

भं नमः ॥ गं नमः ॥ वं नमः ॥ तें नमः ॥

रुं नमः ॥ द्रां नमः ॥ यं नमः ॥

॥ पंचागन्यास ॥

॥ अथ तृतीयो न्यासः ॥

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् । भवोद्भवाय नमः ॥

वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथाय नमः
सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥

अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।
सर्वेभ्य स्सर्व शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥

तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां
ब्रह्माधिपति र्ब्रह्मणोऽधिपति र्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम् ॥

॥ हंस गायत्री स्तोत्रम् ॥

अस्य श्री हंस गायत्री महामंत्रसय। अव्यक्त पर ब्रह्म ऋषिः।

अनुप्टुष् छन्दः। परम हंसो देवता।

हंसां बीजम् । हंसीं शक्तिः। हंसूं कीलकम्।

परम हंस प्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः॥

हंसां अंगुष्ठाभ्यां नमः॥ हंसीं तर्जनीभ्यां नमः॥ हंसूं मध्यमाभ्यां नमः॥

हंसैं अनामिकाभ्यां नमः॥ हंसौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः॥

हंसः करतमकरपृष्ठाभ्यां नमः॥

हंसां हृदयाय नमः॥ हंसीं शिरसे स्वाहा॥ हंसूं शिखायै वषट्॥

हंसैं कवचाय हुम्॥ हंसौं नेत्रत्रयाय वौषट्॥ हंसः अस्त्राय फट्ः॥

भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्भन्धः॥

॥ ध्यानम् ॥

गमागमस्थं गमनादि शून्यं चिद्रूप दीपं तिमिरा पहारम्।

पश्यामि ते सर्व जनान्तरस्थं नमामि हंसं परमात्म रूपम्॥

हंस हंसाय विद्महे परमहंसाय धीमहि।

तन्नो हंसः प्रचोदयात्॥ (Repeat 3 Times)

हंस हंसेति योब्रूया-द्धंसो नाम सदाशिवः।

एवं न्यास विधिं कृत्वा ततः संपुट-मारभेत्॥

॥ दिक्संपुटन्यासः ॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - लं

त्रातारमिन्द्र मवितार-मिन्द्रꣳ हवे हवे सुहवꣳ शूरमिन्द्रम् ।
हुवेनुशक्रं पुरुहूत-मिद्रꣳ स्वस्तिनो मघवाऽधात्विन्द्रः ॥

लं - इन्द्राय वज्रहस्ताय सुराधिपतये ऐरावत वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

लं - इन्द्राय नमः । पूर्व दिग्भागे इन्द्रः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - रं

त्वन्नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडोऽव यासि सीष्ठाः ।
यजिष्ठो वह्नि तम श्शोशुचानो विश्वा द्वेषाꣳ सि प्रमु मुग्ध्यस्मत् ॥

रं - अग्नये शक्ति हस्ताय तेजोऽधिपतये अज वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

रं - अग्नये नमः । आग्नेय दिग्भागे अग्निः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - हं

सुगन्नः पन्था मभयं कृणोतु । यस्मिन् नक्षत्रे यम एति राजा ।
यस्मिन्नेन मभ्यषिञ्चन्त देवाः । तदस्य चित्रꣳ हविषा यजाम ॥
अप पाप्मानं भरणी र्भरन्तु ॥

हं - यमाय दन्ड हस्ताय धर्माधि पतये महिष वाहनाय
सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः ।

हं - यमाय नमः । दक्षिण दिग्भागे यमः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - षं

असुन्वन्त मयजमान मिच्छ स्तेन स्येत्यां तस्कर स्यान्वेषि।

अन्य मस्मदिच्छ सात इत्या नमो देवि निर्ऋते तुभ्यमस्तु॥

षं - निर्ऋतये खड्ग हस्ताय रक्षोधि पतये नर वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

षं - निर्ऋतये नमः। नैर्ऋत दिग्भागे निर्ऋति सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - वं

तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशꣳस मा न आयुः प्रमोषीः॥

वं - वरुणाय पाश हस्ताय जलाधि पतये मकर वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

वं - वरुणाय नमः। पश्चिम दिग्भागे वरुणः सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - यं

आनो नियुद्भिः शति नी भिरध्वरं। सहस्रिणी भि रुप याहि यज्ञम्।

वायो अस्मिन् हविषि मादयस्व। यूयं पातः स्वस्तिभिः सदानः॥

यं - वायवे साकुश ध्वज हस्ताय प्राणाधि पतये मृग वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

यं - वायवे नमः। वायव्य दिग्भागे वायुः सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - सं

वयꣳ सोम व्रते तव। मनस्तनूषु बिभ्रतः। प्रजावन्तो अशीमहि॥

सं - सोमाय अमृत कलश हस्ताय नक्षत्राधि पतये अश्व वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

सं - सोमाय नमः। उत्तर दिग्भागे सोमः सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - शं

तमीशानं जगत स्त स्थुष स्पतिम्। धियं जिन्व मवसे हूमहे वयम्।

पूषानो यथा वेदसा मस-द्वृधे रक्षिता पायु रदब्धः स्वस्तये॥

शं - ईशानाय शूल हस्ताय विद्याधि पतये वृषभ वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

शं - ईशानाय नमः। ऐशान दिग्भागे ईशानः सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - अं

अस्मे रुद्रा मेहना पर्वतासो वृत्र हत्ये भरहूतो सजोषाः।

य श्शंसते स्तुवते धायि पज्र इन्द्र ज्येष्ठा अस्मां अवन्तु देवाः॥

अं - ब्रह्मणे पद्म हस्ताय लोकाधि पतये हंस वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

अं - ब्रह्मणे नमः। ऊर्ध्व दिग्भागे ब्रह्मा सुप्रीतो वरदो भवतु॥

ओं भूर्भुवस्सुवरों - ह्रीं

स्योना पृथिवि भवाऽनृक्षरा निवेशनि। यच्छानश्शर्म सप्रथाः।

ह्रीं - विष्णवे चक्र हस्ताय नागाधि पतये गरुड वाहनाय

सांगाय सायुधाय सशक्ति परिवाराय उमामहेश्वर पार्षदाय नमः।

ह्रीं - विष्णवे नमः। अधो दिग्भागे विष्णुः सुप्रीतो वरदो भवतु॥

॥ अथ तृतीय न्यासे शोडशांग रौद्रीकरणम् ॥

विभूरसि प्रवाहणो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

वह्निरसि हव्यवाहनो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

श्वात्रो ऽसि प्रचेता रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

तुथो ऽसि विश्ववेदा रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

उशिगसि कवी रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

अङ्घारिरसि बम्भारी रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

अवस्युरसि दुवस्वान् रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

शुन्ध्यूरसि मार्जालीयो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

सम्राडसि कृशानू रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

परिषद्यो ऽसि पवमानो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

प्रतक्वासि नभस्वान रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

असंमृष्टोऽसि हव्यसू दो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

ऋतधामाऽसि सुवर्ज्योती रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

ब्रह्मज्योति-रसि सुवर्धामा रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

अजो ऽस्येकपाद् रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

अहिरसि बुध्नियो रौद्रेणानीकेन पाहिमाग्ने पिपृहि मा मामा हिꣳ सीः ॥

त्वगस्थि-गतैः सर्वपापैः प्रमुच्यते। सर्व भूतेष्व पराजितो भवति। ततो भूत प्रेत पिशाच ब्रह्म राक्षस यक्ष यमदूत शाकिनी ढाकिनी सर्प श्वापद वृश्चिक तस्कर द्युपद्रवा द्युपघाताः। स्सर्वे ज्वलंतं पश्यन्तु। मां रक्षंतु। मां स कुटुंबं रक्षंतु।

[यजमानं रक्षंतु / सर्वान् महा जनान् रक्षंतु]

॥ अथ चतुर्थो न्यासः ॥

॥ आत्मरक्षा ॥

मनो ज्योति -र्जुषता माज्यं विच्छिन्नं यज्ञꣳ समिमं-दधातु ।
या इष्टा उषसो निम्रु-चश्च तास्स-न्दधामि हविषा घृतेन ॥

अबो-ध्यग्नि स्समिधा जनानां प्रति-धेनु मिवायती मुषासम् ।
यह्वा इव प्रवया मुज्जिहानाः प्रभा-नव स्सिस्रते नाकमच्छ ॥

अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् ।
अपाꣳ रेताꣳसि जिन्वति ।

मूर्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानर मृताय जात-मग्निम् ।
कविꣳ सम्राज मतिथिं जनाना मासन्ना पात्रं जनयन्त देवाः ॥

मर्माणि ते वर्म भिश्छादयामि सोमस्त्वा राजाऽमृते-नाभिऽवस्ताम् ।
उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वा मनु मदन्तु देवाः ॥

जातवेदा यदि वा पावकोऽसि । वैश्वानरो यदि वा वैद्युतोसि ।
शं प्रजाभ्यो यजमानाय लोकम् । ऊर्जं पुष्टिं दद -दभ्याव वृथ्स्व ॥

॥ आत्मरक्षा कर्तव्य ॥

ब्रह्मात्मन् वद् सृजत । तद -कामयत । समात्माना पद्ये-येति ।
आत्मन्नात्मन् नित्या-मन्त्रयत । तस्मै दशमꣳ हूतः प्रत्य शृणोत् ।
स दश हूतोऽभवत् । दश हूतो ह वै नामैषः । तं वा एतं दश हूतꣳ सन्तम् ।

दश होतेत्या चक्षते परोक्षेण । परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥

आत्मन्नात्मन् नित्यामन्त्रयत । तस्मै सप्तमꣳ हूतः प्रत्य शृणोत् ।
स सप्त हूतोऽभवत् । सप्त हूतो ह वै नामैषः । तं वा एतꣳ सप्त हूतꣳ सन्तम् ।
सप्त होतेत्या चक्षते परोक्षेण । परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥

आत्मन्नात्मन् नित्यामन्त्रयत । तस्मै षष्ठꣳ हूतः प्रत्य शृणोत् ।
स षड्ढूतोऽभवत् । षड्ढूतो ह वै नामैषः । तं वा एतꣳ षड्ढूतꣳ सन्तम् ।
षड्ढोतेत्या चक्षते परोक्षेण । परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥

आत्मन्नात्मन् नित्यामन्त्रयत । तस्मै पञ्चमꣳ हूतः प्रत्य शृणोत् ।
स पञ्च हूतोऽभवत् । पञ्च हूतो ह वै नामैषः । तं वा एतं पञ्च हूतꣳ सन्तम् ।
पञ्च होतेत्या चक्षते परोक्षेण । परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥

आत्मन्नात्मन् नित्यामन्त्रयत । तस्मै चतुर्थꣳ हूतः प्रत्य शृणोत् ।
स चतुर् हूतोऽभवत् । चतुर् हूतो ह वै नामैषः । तं वा एतं चतुर् हूतꣳ सन्तम् ।
चतुर् होतेत्या चक्षते परोक्षेण । परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥
तमब्रवीत् । त्वं वै मे नेदिष्ठꣳ हूतः प्रत्य श्रौषीः ।
त्वयै नाना ख्यातार इति । तस्मान्नु हैनाꣳ श्चतुर् होतार इत्या चक्षते ।
तस्मा च्छुश्रूषुः पुत्रणाꣳ हृद्यतमः । नेदिष्ठो हृद्यतमः ।
नेदिष्ठो ब्रह्मणो भवति । य एवं वेद ॥

॥ आत्मने नमः ॥

॥ अथ पंचमो न्यासः ॥

येनेदं भूतं भुवनं भविष्यत् परिगृहीत-ममृतेन सर्वम् ।
येन यज्ञ-स्तायते सप्तहोता तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

येन कर्माणि प्रचरन्ति धीरा यतो वाचा मनसा चारु यन्ति ।
य-त्सम्मित मनु-संयन्ति प्राणिन तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

येन कर्माण्य पसो मनीषिणो यज्ञे कृण्वन्ति विदथेषु धीराः ।
यदपूर्वं यक्ष-मन्तं प्रजानां तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यत्प्रज्ञान-मुत चेतो धृतिश्च यज्ज्योति-रन्तर-मृतं प्रजासु ।
य-स्मान्न ऋते किंचन कर्म क्रियते तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

सुषारथिर-श्वानिव यन्मनुष्या न्नेनी-यते ऽभीशुभि र्वाजिन इव ।
हृ-त्प्रतिष्ठं यदजिरं जविष्ठं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यस्मि-न्नृचः साम यजूꣳषि यस्मिन् प्रतिष्ठिता रथनाभा विबाराः ।
यस्मिꣳ श्चितꣳ सर्व-मोतं प्रजानां तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यदत्र षष्ठं त्रिशतꣳ सुवीरं यज्ञस्य गुह्यं नव-नाव माय्यं ।
दश पञ्च त्रिꣳ शतं यत्परंच तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यज्जाग्रतो दूर-मुदैति दैवं तदु सुप्तस्य तथै-वैतिः ।
दूरं-गमं ज्योतिषां ज्योति-रेकं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

ये नेदं विश्वं जगतो बभूव ये देवापि महतो जातवेदाः ।
त-देवाग्नि स्तमसो ज्योति रेकं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

येन द्यौः पृथिवी चां-तरिक्षं च ये पर्वताः प्रदिषो दिशश्च ।
ये नेदं जगद् व्याप्तं प्रजानां तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

ये मनो हृदयं ये च देवा ये दिव्या आपो ये सूर्य रश्मिः ।
ते श्रोत्रे चक्षुषी संचरन्तं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

अचिन्तयं चाप्रमेयं च व्यक्ता-व्यक्त परं च यत् ।
सूक्ष्मात् सूक्ष्मतरं ज्ञेयं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

एका च दश शतं च सहस्रं चायुतं च नियुतं च प्रयुतं चार्बुदं च न्यर्बुदं च
समुद्रश्च मध्यं चान्तश्च परार्धश्च तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

ये पंच पंच दश शतꣳ सहस्र मयुत न्न्यर्बुदं च ।
ते अग्नि चित्तेष्ट-कास्तꣳ शरीरं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महांत मादित्यवर्णं तमसः परस्तात् ।
यस्य योनिं परि पश्यन्ति धीरा स्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यस्येदं धीराः पुनंति कवयो ब्रह्माण मेतं त्वा वृणत-मिन्दुम् ।
स्थावरं जंगमं द्यौ-राकाशं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

परात्पर-तरं चैव यत्परा-च्चैव यत्परम् ।
यत्परा-त्परतो ज्ञेयं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

परात्पर-तरो ब्रह्मा तत्परा-त्परतो हरिः ।
यत्परा -त्परतोऽधीश स्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

या वेदा-दिषु गायत्री सर्व-व्यापी महेश्वरी ।
ऋग्यजु स्सामा थ-र्वैश्च तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यो वै देवं महादेवं प्रणवं परमेश्वरम् ।
य स्सर्वे सर्व वेदैश्च तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

प्रयतः प्रणवोंकारं प्रणवं पुरुषोत्तमम् ।
ओंकारं प्रणवात्मानं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

योऽसौ सर्वेषु वेदेषु पठ्यते ह्यज ईश्वरः ।
अकायो निर्गुणो ह्यात्मा तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

गोभिर्जुष्टं धनेन ह्यायुषा च बलेन च ।
प्रजया पशुभिः पुष्कराक्षं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

कैलास शिखरे रम्ये शंकरस्य शिवालये ।
देवता स्तत्र मोदन्ते तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

त्र्यंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।
उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

विश्वत श्चक्षु रुत विश्वतो मुखो विश्वतो हस्त उत विश्व-तस्पात् ।
सं बाहुभ्यां नमति सं पतत्रै र्द्यावापृथिवी जनयन्देव एकस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

चतुरो वेदान धीयीत सर्व-शास्त्र मयं विदुः ।
इतिहास पुराणानां तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्त मुत मा न उक्षितम् ।
मानोऽवधीः पितरं मोतमातरं प्रियामानस्तनुवो रुद्र रीरिषस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।
वीरान्मानो रुद्र भामितोऽवधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेमते तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

ऋतꣳ सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् ।
ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टमाय तव्यसे । वोचेम शंत-मꣳ हृदे ।
सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।
स बुध्निया उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव ।
य ईशे अस्य द्विपद-श्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

य आत्मदा बलदा यस्य विश्व उपा-सते प्र-शिषं यस्य देवाः ।
यस्य छायाऽमृतं यस्य मृत्युः कस्मै देवाय हविषा विधेम तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवना
विवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् ।
ईश्वरीꣳ सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियं तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

य इदꣳ शिव संकल्पꣳ सदा ध्यायन्ति ब्राह्मणाः ।
ते परं मोक्षं गमिष्तन्ति तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु ॥

॥ हृदयाय नमः ॥

॥पुरुष सूक्तम्॥

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। स भूमिं विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम्। पुरुष एवेद२ँ सर्वम्। यद्भूतं यच्च भव्यम्। उतामृतत्वस्येशानः। यदन्नेनातिरोहति। एतावानस्य महिमा। अतो ज्याया२ँश्च पूरुषः। पादोऽस्य विश्वा भूतानि। त्रिपादस्यामृतं दिवि। त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः। पादोऽस्येहाऽऽभवात्पुनः। ततो विश्वङ्व्यक्रामत्। साशनानशने अभि। तस्माद्विराडजायत। विराजो अधि पूरुषः। स जातो अत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथो पुरः। यत्पुरुषेण हविषा। देवा यज्ञमतन्वत। वसन्तो अस्यासीदाज्यम्। ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः। सप्तास्यासन्परिधयः। त्रिः सप्त समिधः कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वानाः। अबध्नन्पुरुषं पशुम्। तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं जातमग्रतः। तेन देवा अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। संभृतं पृषदाज्यम्। पशू२ँस्ता२ँश्चक्रे वायव्यान्। आरण्यान्ग्राम्याश्च ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। ऋचः सामानि जज्ञिरे। छन्दा२ँसि जज्ञिरे तस्मात्। यजुस्तस्मादजायत। तस्मादश्वा अजायन्त। ये के चो भयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्। तस्माज्जाता अजावयः। यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा व्यकल्पयन्। मुखं किमस्य कौ बाहू। कावूरू पादावुच्येते। ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः। ऊरू तदस्य यद्वैश्यः। पद्भ्या२ँ शूद्रो अजायत। चन्द्रमा मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च। प्राणाद्वायुरजायत। नाभ्या आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत। पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्। तथा लोका२ँ अकल्पयन्। वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे। सर्वाणि रूपाणि विचित्य

धीरः। नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते। धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार। शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः। तमेवं विद्वानमृत इह भवति। नान्यः पन्था अयनाय विद्यते। यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः। तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्। ते ह नाकं महिमानः सचन्ते। यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः।

अद्भ्यः संभूतः पृथिव्यै रसाच्च। विश्वकर्मणः समवर्तताधि। तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति। तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे। वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसः परस्तात्। तमेवं विद्वानमृत इह भवति। नान्यः पन्था विद्यतेयऽनाय। प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः। अजायमनो बहुधा विजायते। तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम्। मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेदसः। यो देवेभ्य आतपति। यो देवानां पुरोहितः। पूर्वो यो देवेभ्यो जातः। नमो रुचाय ब्राह्मये। रुचं ब्राह्मम् जनयन्तः। देवा अग्रे तदब्रुवन्। यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात्। तस्य देवा असन् वशे। ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ। अहोरात्रे पार्श्वे। नक्षत्राणि रूपम्। अश्विनौ व्यात्तम्। इष्टम् मनिषाण। अमुं मनिषाण। सर्वम् मनिषाण।

॥ अप्रतिरथं ॥

आशुः शिशानो वृषभो न युध्मो घनाघनः, क्षोभण श्चर्षणीनाम्।
संक्रन्दनोऽनिमिष एक-वीरः शतꣳ सेना अजय थ्साक-मिन्द्रः॥
संक्रन्दनेना निमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्चय वनेन धृष्णुना।
तदिन्द्रेण जयत तथ्स हध्वं युधो नर इषु हस्तेन वृष्णा॥
स इषु हस्तैः स निषङ्गिभि वंशी सꣳ स्रष्टा स युध-इन्द्रो गणेन।
सꣳ सृष्ट जिथ्सोमपा बाहु शर्ध्य र्ध्वधन्वा प्रतिहिता भिरस्ता॥

बृहस्पते परि दीया रथेन रक्षोहाऽमित्राꣳ अपबाधमानः ।
प्रभञ्जन्थ्सेनाः प्रमृणो युधा जय-न्नस्माक मेध्यविता रथानाम् ॥
गोत्रभिदं गोविदं वज्र-बाहुं जयन्त मज्म प्र-मृणन्त मोजसा ।
इमꣳ सजाता अनु वीर-यध्व मिन्द्रꣳ सखायोऽनु सꣳ रभध्वम् ॥
बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीरः सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः ।
अभिवीरो अभि-सत्वा सहोजा जैत्र मिन्द्र रथमा तिष्ठ गोवित् ॥
अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीरः शतमन्यु-रिन्द्रः ।
दुश्च्यवनः पृतनाषड युद्‌ध्योऽस्माकꣳ सेना अवतु प्र युत्सु ॥
इन्द्र आसां नेता बृहस्पति र्दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः ।
देवसेना नामभि भञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे ॥
इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुताꣳ शर्ध उग्रम् ।
महा-मनसां भुवनच्य वानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् ॥
अस्माक मिन्द्रः समृतेषु ध्वजे-ष्व स्माकं या इषवस्ता जयन्तु ।
अस्माकं वीरा उत्तरे भव-न्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥
उ-द्धर्‌षय मघव न्नायुधा न्यु-थ्सत्वनां मामकानां महाꣳसि ।
उ-द्वृत्रहन् वाजिनां वाजिना न्यु-द्रथानां जयता मेतु घोषः ॥
उप प्रेत जयता नरः स्थिरा वः सन्तु बाहवः ।
इन्द्रो वः शर्म यच्छत्वना धृष्या यथाऽसथ ॥
अव-सृष्टा परा पत शरव्ये ब्रह्म-सꣳ शिता ।
गच्छा-मित्रान प्रविश मैषां कं चनो च्छिषः ॥

मर्माणि ते वर्म भिश्छादयामि सोमस्त्वा राजाऽमृते नाभिऽवस्तां ।

उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वा मनु मदन्तु देवाः ॥

यत्र बाणाः सम्पतन्ति कुमारा विशिखा इव ।

इन्द्रो न-स्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥

॥ कवचाय हुम् ॥

॥ प्रतिपूरुषम् ॥

प्रतिपूरुष-मेककपाला न्निर्व-पत्येक मतिरिक्तं यावन्तो गृह्याः स्म-स्तेभ्यः कमकरं

पशूना९ शर्माऽसि शर्म यजमानस्य शर्म-मे यच्छैक एव रुद्रो-न द्वितीयाय तस्थ

आखुस्ते रुद्र पशुस्तं जुष-स्वैष-ते रुद्र भागः सह-स्वस्राऽम्बिकया तं जुषस्व

भेषजं गवेऽश्वाय पुरुषाय भेषज मथो अस्मभ्यं भेषज९ सुभेषजं यथाऽसति ॥

सुगं मेषाय मेष्या अवाम्ब रुद्र-मदि मह्यव देवं त्र्यम्बकम् ।

यथानः श्रेयसः करद्यथा नो वस्यसः करद्यथा नः पशुमतः करद्यथा नो व्यवसाययात् ॥

त्र्यंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात् ॥

एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनाऽवसेन परो

मूजवतोऽती ह्यव-ततधन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः ॥

प्रतिपूरुषमेककपाला न्निर्वपति । जाता एव प्रजा रुद्रा न्निरवदयते ।

एक मतिरिक्तम् । जनिष्यमाणा एव प्रजा रुद्रा न्निरवदयते ।

एककपाला भवन्ति । एक-धैव रुद्र न्निरवदयते । नाभि-घारयति ।

यदभि-घारयेत् । अन्तरव चारिण९ रुद्रं कुर्यात् । एको-ल्मकेन यन्ति ।

तद्धि रुद्रस्त भाग-धेयम । इमां दिशं यन्ति । एषा वै रुद्रस्य दिक् ।
स्वाया-मेव दिशि रुद्रं न्निरवदयते । रुद्रो वा अपशुकाया आहुत्यै नातिष्ठत ।
असौ ते पशुरिति निर्दि-शेद्यं द्विष्यात् । य-मेव द्वेष्टि ।
तमस्मै पशुं निर्दिशति । यदि न द्विष्यात् । आखुस्ते पशुरिति ब्रूयात् ।
न ग्राम्यान् पशून् हिनस्ति । नारण्यान् । चतुष्पथे जुहोति ।
एष वा अग्नीनां पड्बीशो नाम । अग्निवत्येव जुहोति ।
मध्यमेन पर्णेन जुहोति । स्रुग्घ्येषा । अथो खलु ।
अन्तमे नैव होतव्यम् । अन्तत एव रुद्र न्निरवदयते ।
एष ते रुद्र भागः सह स्वस्राऽम्बिकयेत्याह । शरद्वा अस्याम्बिका स्वसा ।
तया वा एष हिनस्ति । यꣳ हिनस्ति । तयै वैनꣳ सह शमयति ।
भेषजं गव इत्याह । यावन्त एव ग्राम्याः पशवः । तेभ्यो भेषजं करोति ।
अवाम्ब रुद्र मदि महीत्याह । आशिषमे वैता-माशास्ते ।
त्र्यंबकं यजामह इत्याह । मृत्योर्मुक्षीय माऽमृता दिति वा वै-तदाह ।
उत्किरन्ति । भगस्य लीप्सन्ते । मूते कृत्वाऽऽसजन्ति ।
यथा जनं यतेऽवसं करोति । ताद्द-गेवा तत् ।
एष ते रुद्र भाग इत्याह निरवत्त्यै ।
अप्रती-क्षमायन्ति । अपः परिषिञ्चति ।
रुद्रस्या न्तर्हित्यै । प्र वा एतेऽस्मा ल्लोकाच्च्य-वन्ते ।
ये त्र्यम्बकै श्चरन्ति । आदित्यं चरुं पुनरेत्य निर्व-पति ।
इयं वा अदितिः । अस्या-मेव प्रति तिष्ठन्ति ॥

॥ नेत्रत्रयाय वौषट् ॥

॥ त्वमग्ने रुद्रोऽनुवाकः ॥

त्वमग्ने रुद्रो असुरो महो दिवः। त्वꣳ शर्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे।

त्वं वातै ररुणैर् यासि शङ्गयः। त्वं पूषा विधतः पासि नुत्मना ॥

देवा देवेषु श्रयध्वम्। प्रथमा द्वितीयेषु श्रयध्वम्। द्वितीया स्तृतीयेषु श्रयध्वम्।

तृतीया श्चतुर्थेषु श्रयध्वम्। चतुर्थाः पञ्चमेषु श्रयध्वम्। पञ्चमाः षष्ठेषु श्रयध्वम्।

षष्ठाः सप्तमेषु श्रयध्वम्। सप्तमा अष्टमेषु श्रयध्वम्। अष्टमा नवमेषु श्रयध्वम्।

नवमा दशमेषु श्रयध्वम्। दशमा एकादशेषु श्रयध्वम्। एकादशा द्वादशेषु श्रयध्वम्।

द्वादशा स्त्रयोदशेषु श्रयध्वम्। त्रयोदशा श्चतुर्दशेषु श्रयध्वम्।

चतुर्दशाः पञ्चदशेषु श्रयध्वम्। पञ्चदशाः षोडशेषु श्रयध्वम्।

षोडशाः सप्तदशेषु श्रयध्वम्। सप्तदशा अष्टादशेषु श्रयध्वम्।

अष्टादशा एकान्न विꣳशेषु श्रयध्वम्। एकान्न विꣳशा विꣳशेषु श्रयध्वम्।

विꣳशा एक विꣳशेषु श्रयध्वम्। एक विꣳशा द्वा विꣳशेषु श्रयध्वम्।

द्वा विꣳशा स्त्रयो विꣳशेषु श्रयध्वम्। त्रयो विꣳशा श्चतुर्विꣳशेषु श्रयध्वम्।

चतुर्विꣳशाः पञ्च विꣳशेषु श्रयध्वम्। पञ्चविꣳशाः षड्विꣳशेषु श्रयध्वम्।

षड्विꣳशाः सप्त विꣳशेषु श्रयध्वम्। सप्तविꣳशा अष्टा विꣳशेषु श्रयध्वम्।

अष्टाविꣳशा एकान्न त्रिꣳशेषु श्रयध्वम्। एकान्न त्रिꣳशा स्त्रिꣳशेषु श्रयध्वम्।

त्रिꣳशा एक त्रिꣳशेषु श्रयध्वम्। एक त्रिꣳशा द्वा त्रिꣳशेषु श्रयध्वम्।

द्वा त्रिꣳशा स्त्रय स्त्रिꣳशेषु श्रयध्वम्। देवा स्त्रिरेकादशा स्त्रिस्त्रय स्त्रिꣳशाः।

उत्तरे भवत। उत्तर वर्त्मान उत्तर सत्वानः। यत्काम इदं जुहोमि।

तन्मे समृद्ध्यताम्। वयꣳ स्याम पतयो रयीणाम्। भूर्भुवः स्वः स्वाहा ॥

॥ अस्त्रायफट् ॥

॥ इति पंचमो न्यासः ॥

॥ अथ पंचांग जपः ॥

हꣳ स श्शुचिष द्वसु रन्तरिक्ष सद्धोता वेदिष दतिथि दुरोणसत्।
नृषद्वर सदृत सद्व्योम सदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत्॥ ☐

प्रतद्विष्णुस्स्तवते वीर्याय। मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः।
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु। अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा।

त्र्यंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्।
उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात्।

तत्सवितु-र्वृणीमहे। वयं देवस्य भोजनम्।
श्रेष्ठꣳ सर्व धातमम्। तुरं भगस्य धीमहि॥

विष्णु-योनि कल्पयतु। त्वष्टा रूपाणि पिꣳशतु।
आसिं चतु प्रजापतिः। धाता गर्भं दधातु ते॥

॥ अथ साष्टांग नमस्कारः ॥

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।
स दाधार पृथिवीं द्या-मुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव ।
य ईशे अस्य द्विपद श्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतस्सुरुचो वेन आवः ।
सबुध्निया उपमा अस्य विष्ठाः स्सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

महि द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञ मिमिक्षताम् ।
पिपृतां नो भरीमभिः ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

उपश्वासय पृथिवी मुत-द्यां पुरुत्रा-ते मनुतां विष्टितं जगत् ।
स दुंदुभे सजू-रिंद्रेण देवे-दूरा द्दवीयो अप सेध शत्रून् ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
युयो ध्यस्म ज्जुहुराण मेनो भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

या ते अग्ने रुद्रिया तनूस्तयानः पाहि तस्यास्ते स्वाहा ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥
(या ते अग्नेऽयाशया रजाशया हराशया तनूर्वर्षिष्ठ गह्वरेष्ठोग्रं
वचो अपावधीं त्वेषं वचो अपावधीᳪ स्वाहा)

इमं यमप्रस्तरमाहि सीदाऽङ्गिरोभिः पितृभि स्संविदानः ।
आत्वा मन्त्राः कविशस्ता वहन्त्वेना राजन् हविषा मादयस्व ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

उरसा शिरसा दृष्ट्या मनसा वधसा तथा ।
पद्भ्यां कराभ्यां कर्णाभ्यां प्रणा मोष्टांग उच्यते ॥ उमामहेश्वराभ्यां नमः ॥

॥ लघुन्यासः ॥

ओं नमो भगवते रुद्राय ।

ओं अथात्मानं शिवात्मानं श्री रुद्र रूपं ध्यायेत् ॥

शुद्ध स्फटिक संकाशं त्रिनेत्रं पञ्च वक्त्रकम् ।

गङ्गाधरं दशभुजं सर्वाभरण भूषितम् ॥

नीलग्रीवं शशाङ्काङ्कं नाग यज्ञोपवीतिनम् ।

व्याघ्र चर्मोत्तरीयं च वरेण्यमभय प्रदम् ॥

कमण्डल्वक्ष सूत्रेच दधानं शूलपाणिनम् ।

ज्वलन्तं पिङ्गल जटा शिखा मद्योत धारिणम् ॥

वृषस्कन्ध समारूढं उमादेहार्ध धारिणम् ।

अमृतेनाप्लुतं हृष्ठं दिव्यभोग समन्वितम् ॥

दिग्देवता समायुक्तं सुरासुर नमस्कृतम् ।

नित्यं च शाश्वतं शुद्धं ध्रुवमक्षर मव्ययम् ॥

सर्व व्यापिन मीशनं रुद्रं वै विश्वरूपिणम् (द्विजस्सम्यक् ततो यजनमारभेत्) ॥

प्रजनने ब्रह्मा तिष्ठतु । पादयो र्विष्णु स्तिष्ठतु । हस्तयो र्हर स्तिष्ठतु ।

बाह्वो रिंद्र स्तिष्ठतु । जठरे अग्नि स्तिष्ठतु । हृदये शिव स्तिष्ठतु ।

कंठे वसव स्तिष्ठंतु । वक्त्रे सरस्वती तिष्ठतु । नासिकयो र्वायु स्तिष्ठतु ।

नयनयो श्चंद्रादित्यौ तिष्ठेताम् । कर्णयो रश्विनौ तिष्ठेताम् ।

ललाटे रुद्र स्तिष्ठंतु । मूर्ध्न्यादित्या स्तिष्ठंतु । शिरसि महादेव स्तिष्ठतु ।

शिखायां वामदेव स्तिष्ठतु । पृष्ठे पिनाकी तिष्ठतु । पुरतः शूली तिष्ठतु ।

पार्श्वयोः शिवाशंकरौ तिष्ठेताम्। सर्वतो वायु स्तिष्ठतु।

ततो बहिः सर्वतोऽग्नि ज्वालामाला परिवृत स्तिष्ठतु।

सर्वे ष्वंगेषु सर्वा देवता यथा स्थानं तिष्ठंतु।

माम् रक्षंतु । सर्वान् महा जनान् रक्षंतु ।

अग्निर्मे वाचि श्रितः। वाग्घृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

वायुर्मे प्राणे श्रितः। प्राणो हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

सूर्यो मे चक्षुषि श्रितः। चक्षुर् हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

चन्द्रमा मे मनसि श्रितः। मनो हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

दिशो मे श्रोत्रे श्रिताः। श्रोत्रꣳ हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

आपो मे रेतसि श्रिताः। रेतो हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

पृथिवी मे शरीरे श्रिता। शरीरꣳ हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

ओषधि वनस्पतयो मे लोमसु श्रिताः। लोमानि हृदये।

हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

इन्द्रो मे बले श्रितः। बलꣳ हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

पर्जन्यो मे मूर्ध्नि श्रितः। मूर्धा हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

ईशानो मे मन्यौ श्रितः। मन्युर् हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

आत्मा म आत्मनि श्रितः। आत्मा हृदये। हृदयं मयि। अहममृते। अमृतं ब्रह्मणि।

पुनर्म आत्मा पुनरायुरागात्। पुनः प्राणः पुनराकूतमागात्।

वैश्वानरो रश्मिभिर्वा वृधानः। अन्तस्तिष्ठ त्वमृतस्य गोपाः॥

आराधितो मनुष्यैस्त्वं सिद्धै र्देवा सुरादिभिः।

आराधयामि भक्त्या त्वा ऽनुग्रहाण महेश्वर॥

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ हरिः ओम् ॥

॥ साम्ब परमेश्वर षोडशोपचार पूजा ॥

॥ कलशेषु ध्यानम् ॥

ध्याये न्निरामयं वस्तु सर्ग स्थिति लयादिकम् ।

निर्गुणं निष्कलं नित्यं मनो वाचाम गोचरम् ॥

गंगाधरं शशिधरं जटा मकुट शोभितम् ।

श्वेत भूति त्रिपुण्ड्रेण विराजित ललाटकम् ॥

लोचनत्रय संपन्नं स्वर्ण कुण्डल शोभितम् ।

स्मेराननं चतुर्बाहुं मुक्ता हारोप शोभितम् ॥

अक्षमालां सुधा कुंभं चिन्मयीं मुद्रिकामपि ।

पुस्तकं च भुजै र्दिव्यै र्दधानं पार्वती पतिम् ॥

श्वेताम्बरधरं श्वेतं रत्न सिंहासन स्थितम् ।

सर्वाभीष्ट प्रदातारं वटमूल निवासिनम् ॥

वामांगे संस्थितां गौरीं बालार्कायुत सन्निभाम् ।

जपा कुसुम साहस्र समान श्रिय मीश्वरीम् ।

सुवर्ण रत्न खचित मकुटेन विराजिताम् ॥

ललाट पट्ट संराजत् संलग्न तिलकांचिताम् ।

राजीवायत नेत्रान्तां नीलोत्पल दलेक्षणाम् ॥

सन्तप्त हेमरचित ताटंका भरणान्विताम् ।

ताम्बूल चर्वण रत रक्त जिह्वा विराजिताम् ॥

पताकाभरणो पेतां मुक्ता हारोप शोभिताम् ।

स्वर्ण कंकण संयुक्तै श्चतुर्भि र्बाहुभि र्युताम् ॥
सुवर्ण रत्न खचित कांची दाम विराजिताम् ।
कदली ललित स्तम्भ सन्नि भोरु युगान्विताम् ॥
श्रिया विराजित पदां भक्तत्राण परायणाम् ।
अन्योन्या श्लिष्ट हृद्बाहु गौरीशंकर संज्ञकम् ॥
सनातनं परं ब्रह्म परमात्मान मव्ययम् ।
मंगलाय तनं देवं युवान मति सुन्दरम् ।
ध्यायेत् कल्पतरोर्मूले सुखासीनं सहोमया ॥
आवाहयामि जगता मीश्वरं परमेश्वरम् ॥

आ त्वा वहन्तु हरय स्सचेतसः , श्वेतै रश्वै स्सह केतु मद्भिः ।
वाता जितै र्बल वद्भि र्मनोजवै रायाहि शीघ्रं मम हव्याय शर्वोम् ॥

त्रयंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।
उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योभर्मुक्षीय माऽमृतात् ॥

गौरी मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी ।
अष्टापदी नवपदी बभूवुषी सहस्राक्षरा परमे व्योमन् ॥

॥ आवाहनम् ॥

ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ।
नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय । सद्योजातं प्रपद्यामि । ओं भूर्भुवस्सुवरों अस्मिन् कुम्भे

(अस्यां प्रतिमायां)

महादेवं ध्यायामि आवाहयामि ॥

शिवं ध्यायामि आवाहयामि ॥

रुद्रं ध्यायामि आवाहयामि ॥

शंकरं ध्यायामि आवाहयामि ॥

नीललोहितं ध्यायामि आवाहयामि ॥

ईशानं ध्यायामि आवाहयामि ॥

विजयं ध्यायामि आवाहयामि ॥

भीमं ध्यायामि आवाहयामि ॥

देवदेवं ध्यायामि आवाहयामि ॥

भवोद्भवं ध्यायामि आवाहयामि ॥

(मध्ये) आदित्यात्मक रुद्रं ध्यायामि आवाहयामि ॥

(इति तत्त् कलशेषु आवाह्य)

॥ प्राणप्रतिष्ठा ॥

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां प्राणप्रतिष्ठा महामन्त्रस्य ।

ब्रह्मा विष्णु महेश्वरा ऋषयः । ऋ ग्यजु स्सामा थर्वाणि छन्दांसि ।

सकल जगत्सृष्टि स्थिति संहार कारिणी प्राणशक्तिः परादेवता ।

आं बीजम् । ह्रीं शक्तिः । क्रों कीलकम् ।

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां प्राणप्रतिष्ठार्थे जपे विनियोगः ॥

आं अंगुष्ठाभ्यां नमः । ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः । क्रों मध्यमाभ्यां नमः ।

आं अनामिकाभ्यां नमः। ह्रीं कनिष्ठिकाभ्यां नमः। क्रों करतमकरपृष्ठाभ्यां नमः।

आं हृदयाय नमः। ह्रीं शिरसे स्वाहा। क्रों शिखायै वषट्।

आं कवचाय हुं। ह्रीं नेत्रत्रयाय वषट्। क्रों अस्त्राय फट्ः।

भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः॥

॥ ध्यानम्॥

रक्ताम्भोधिस्थ पोतोल्ल सदरुण सरोजाधि रूढा कराब्जैः

पाशं कोदण्ड मिक्षूद् भव मळिगुण मप्यंकुशं चापबाणाम्।

बिभ्राणा सृक्कपालं त्रिणयन लसिता पीन वक्षो रुहाढ्या

देवी बालार्क वर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिः परा नः॥

आं - ह्रीं - क्रों , क्रों - ह्रीं - ओं , यरलवशषसहों ।

क्षं हंसः - सोहं , सोहं - हंसः।

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां प्राणा इह प्राणाः।

आं - ह्रीं - क्रों , क्रों - ह्रीं - ओं , यरलवशषसहों ।

क्षं हंसः - सोहं , सोहं - हंसः।

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां जीव इह स्थितः।

आं - ह्रीं - क्रों , क्रों - ह्रीं - ओं , यरलवशषसहों ।

क्षं हंसः - सोहं , सोहं - हंसः।

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां सर्वेन्द्रियाणि

वाङ् मन श्चक्षु श्रोत्र जिह्वा घ्राण प्राणापान व्यानोदान समानाः, इहैवागत्य

इहैवास्मिन् एषु कुंभेषु (अस्याम् प्रतिमायां / अस्मिन् लिंगे / अस्मिन् चित्र पटे / अस्मिन् सालग्राम शिलाचक्रे) सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा॥

असुनीते पुनरस्मासु चक्षुः पुनः प्राणमिह नौ धेहि भोगम्।
ज्योक् पश्येम सूर्य मुच्चरन्त मनुमते मृडया न स्स्वस्ति॥

आवाहितो भव । स्थापितो भव। सन्निहितो भव। सन्निरुद्रो भव।

अवकुण्ठितो भव। सुप्रीतो भव । सुप्रसन्नो भव । वरदो भव ।

स्वामिन् प्रसीद प्रसीद। स्वामिन् सर्व जगन्नाथ यावत्पूजा वसानकम्।

तावत्त्वं प्रीति भावेन कुम्भेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु॥

आदित्यात्मक रुद्रस्य आवाहितानां सर्वानां देवतानां प्राणान् प्रतिष्ठापयामि।

(पंचोपचार पूजा॥ यत्किंचिन्निवेदनम्॥)

या त इषुः शिवतमा शिवम् बभूव ते धनुः।
शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। सद्योजाताय वै नमो नमः। रत्न सिंहासनं समर्पयामि॥

या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी।
तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। भवे भवे नातिभवे भवस्य माम्। पादयोः पाद्यं समर्पयामि॥

यामिषुं गिरिशंत हस्ते बिभर्ष्यस्तवे।
शिवां गिरित्र तां कुरु मा हि॑सीः पुरुषं जगत्॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। भवोद्भवाय नमः। अर्घ्यं समर्पयामि॥

शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि।
यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्म॑ सुमना असत्॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। वामदेवाय नमः। आचमनियं समर्पयामि॥

अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक्।
अहीꣳश्च सर्वाञ्जम्भयन्त्सर्वाश्च यातुधान्यः॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। ज्येष्ठाय नमः। मधु पर्कं समर्पयामि॥

असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः।
ये चेमाꣳ रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाꣳ हेड ईमहे॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। श्रेष्ठाय नमः। स्नानं समर्पयामि। स्नानानन्तरं
आचमनियं समर्पयामि॥

असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः।
उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः। उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। रुद्राय नमः। वस्तोतरियं समर्पयामि॥

नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे।
अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्योऽकरन् नमः॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। कालाय नमः। यज्ञोपवीताभरणानि समर्पयामि॥

प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयोरार्त्नियोर्ज्याम्।
याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। कल विकरणाय नमः। गन्धान् धारयामि। गन्धस्योऽपरि
अक्षतान् समर्पयामि॥

अवतत्य धनुस्तवꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे।
निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव॥
ओं ह्रीं नमः शिवाय। बल विकरणाय नमः। पुष्पैः पूजयामि॥

ओं भवाय देवाय नमः । ओं शर्वाय देवाय नमः। ओं ईशानाय देवाय नमः।

ओं पशुपतये देवाय नमः। ओं रुद्राय देवाय नमः । ओं उग्राय देवाय नमः ।

ओं भीमाय देवाय नमः । ओं महते देवाय नमः ।

ओं भवस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ओं शर्वस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।

ओं ईशानस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ओं पशुपतेः देवस्य पत्न्यै नमः ।

ओं रुद्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ओं उग्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।

ओं भीमस्य देवस्य पत्न्यै नमः । ओं महतो देवस्य पत्न्यै नमः ।

ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः । समस्तोपचारान् समर्पयामि ॥

विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवा॰ उत।

अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः॥

ओं ह्वीं नमः शिवाय। बलाय नमः। धूपमाघ्रापयामि॥

या ते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः॥

तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिब्भुज।

ओं ह्वीं नमः शिवाय। बलप्रमथनाय नमः। दीपं दर्शयामि।

दूप दीपा नंतरं आचमनीयं समर्पयामि॥

ओं भूः भुवः स्सुवः । ओं तथ्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि। धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

देव सवितः प्रसुव । सत्यं त्वर्तेन परिषिंचामि । अमृतोपस्तरणमसि । प्राणाय स्वाहा ।

अपानाय स्वाहा । व्यानाय स्वाहा । उदानाय स्वाहा । समानाय स्वाहा । ब्रह्मणे स्वाहा ।

नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णवे।

उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्याम् तव धन्वने॥

ओं ह्रीं नमः शिवाय । सर्वभूत दमनाय नमः । महा नैवेद्यं निवेदयामि ।

मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि । अमृतापिधानमसि । हस्त प्रक्षालनं समर्पयामि ।

पाद प्रक्षालनं समर्पयामि । आचमनियं समर्पयामि ॥

परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः ।

अथो य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तम् ॥

ओं ह्रीं नमः शिवाय । मनोन्मनाय नमः । कर्पूर ताम्बूलं निवेदयामि ।

समस्तोपचारान् समर्पयामि ॥

नमस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय महादेवाय त्रयम्बकाय त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्नि

कालाय कालाग्निरुद्राय नीलकण्ठाय मृत्युंजयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय

श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः । सर्व उपचारार्थे कर्पूरनीराजनम् प्रदर्शयामि ।

बृहत्साम क्षत्रभृद् वृद्ध वृष्णियं । त्रिष्टुभौज श्शुभित मुग्र चीरम् ।

इन्द्रस्तोमेन पंचदशेन मध्य मिदं वातेन सगरेण रक्ष ॥

रक्षां धारयामि ॥

॥ श्रिरुद्रनाम त्रिशति ॥

नमो हिरण्यबाहवे नमः । सेनान्ये नमः । दिशां च पतये नमः । नमो वृक्षेभ्यो नमः ।

हरिकेशेभ्यो नमः । पशूनां पतये नमः । नमः सस्पिञ्जराय नमः । त्विषीमते नमः ।

पथीनां पतये नमः । नमो बभ्लुशाय नमः । विव्याधिने नमः । अन्नानां पतये नमः ।

नमो हरिकेशय नमः । उपवीतिने नमः । पुष्टाणं पतये नमः । नमो भवस्य हेत्यै नमः ।

जगतां पतये नमः । नमो रुद्राया नमः । आतताविने नमः । क्षेत्राणां पतये

नमः। नमः सूताय नमः। अहन्त्याय नमः। वनानां पतये नमः। नमो रोहिताय नमः। स्थपतये नमः। वृक्षाणं पतये नमः। नमो मन्त्रिणे नमः। वाणिजाय नमः। कक्षाणं पतये नमः। नमो भुवंतये नमः। वारिवस्कृताय नमः। ओषधीनां पतये नमः। नम उच्चैर्घोषाय नमः। आक्रन्दयते नमः। पत्तीनाम् पतये नमः। नमः कृत्स्नवीताय नमः। धावते नमः। सत्वनां पतये नमः॥

नमः सहमानाय नमः। निव्यादिने नमः। आव्याधिनीनां पतये नमः। नमः ककुभाय नमः। निषङ्गिणे नमः। स्तेनानां पतये नमः। नमो निषङ्गिणे नमः। इषुधिमते नमः। तस्कराणां पतये नमः। नमो वञ्चते नमः। परिवञ्चते नमः। स्तायूनां पतये नमः। नमो निचेरवे नमः। परिचराय नमः। अरण्यानां पतये नमः। नमः सृकाविभ्यो नमः। जिघाꣳसद्भ्यो नमः। मुष्णतां पतये नमः। नमोऽसिमद्भ्यो नमः। नक्तंचरद्भ्यो नमः। प्रकृन्तानां पतये नमः। नम उष्णीषिने नमः। गिरिचराय नमः। कुलुञ्चानां पतये नमः। नम इषुमद्भ्यो नमः। धन्वाविभ्यश्च नमः। वो नमः। नम आतन्वानेभ्यो। प्रतिदधानेभ्यश्च नमः। वो नमः। नम आयच्छद्भ्यो नमः। विसृजद्भ्यश्च नमः। वो नमः। नमोऽस्यद्भ्यो नमः। विध्यद्भ्यश्च नमः। वो नमः। नम आसीनेभ्यो नमः। शयानेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमः स्वपद्भ्यो नमः। जाग्रद्भ्यश्च नमः। वो नमः। नमस्तिष्ठद्भ्यो नमः। धावद्भ्यश्च नमः। वो नमः। नमस्सभाभ्यो नमः। सभापतिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो अश्वेभ्यो नमः। अश्वपतिभ्यश्च नमः। वो नमः।

नम आव्यधिनीभ्यो नमः। विविध्यन्तीभ्यश्च नमः। वो नमः। नम उगणाभ्यो नमः। तृꣳहतीभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो गृत्सेभ्यो नमः। गृत्सपतिभ्यश्च नमः।

वो नमः। नमो व्रातेभ्यो नमः। व्रातपतिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो गणेभ्यो नमः। गणपतिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो विरूपेभ्यो नमः। विश्वरुपेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो महद्भ्यो नमः। क्षुल्लकेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो रथिभ्यो नमः। अरथेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमो रथेभ्यो नमः। रथपतिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमस्सेनाभ्यो नमः। सेननिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमः , क्षत्तृभ्यो नमः। संग्रहीतृभ्यश्च नमः। वो नमः। नमस्तक्षभ्यो नमः। रथकारेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमः कुलालेभ्यो नमः। कर्मारेभ्यश्च नमः। वो नमः। नमः पुंजिष्टेभ्यो नमः। निषादेभ्यश्च नमः। वो नमः। नम इषुकृद्भ्यो नमः। धन्वकृद्भ्यश्च नमः। वो नमः। नमो मृगयुभ्यो नमः। श्वनिभ्यश्च नमः। वो नमः। नमः श्वभ्यो नमः। श्वपतिभ्यश्च नमः। वो नमः।

नमो भवाय च नमः। रुद्राय च नमः। नमश्शर्वाय च नमः। पशुपतये च नमः। नमो नीलग्रीवाय च नमः। शितिकण्ठाय च नमः। नमः कपर्दिने च नमः। व्युप्तकेशाय च नमः। नमस्सहस्राक्षाय च नमः। शतधन्वने च नमः। नमो गिरिशाय च नमः। शिपिविष्टाय च नमः। नमो मीढुष्टमाय च नमः। इषुमते च नमः। नमो ह्रस्वाय च नमः। वामनाय च नमः। नमो बृहते च नमः। वर्षीयसे च नमः। नमो वृद्धाय च नमः। संवृध्वने च नमः। नमो अग्रियाय च नमः। प्रथमाय च नमः। नम आशवे च नमः। अजिराय च नमः। नमः शीघ्रियाय च नमः। शीभ्याय च नमः। नम ऊर्म्याय च नमः। अवस्वन्याय च नमः। नमः स्त्रोतस्याय च नमः। द्वीप्याय च नमः।

नमो ज्येष्ठाय च नमः। कनिष्ठाय च नमः। नमः पूर्वजाय च नमः।

अपरजाय च नमः। नमो मध्यमाय च नमः। अपगल्भाय च नमः।
नमो जघन्याय च नमः। बुध्नियाय च नमः। नमः सोभ्याय च नमः।
प्रतिसर्याय च नमः। नमो याम्याय च नमः। क्षेम्याय च नमः।
नम उर्वर्याय च नमः। खल्याय च नमः। नमः श्लोक्याय च नमः।
अवसान्याय च नमः। नमो वन्याय च नमः। कक्श्याय च नमः।
नमः श्रवाय च नमः। प्रतिश्रवाय च नमः। नम आशुषेणाय च नमः।
आशुरथाय च नमः। नमः शूराय च नमः। अवभिन्दते च नमः।
नमो वर्मिणे च नमः। वरूथिने च नमः। नमो बिल्मिने च नमः। कवचिने च नमः।
नमश्श्रुताय च नमः। श्रुतसेनाय च नमः।

नमो दुन्दुभ्याय च नमः। आहनन्याय च नमः। नमो धृष्णवे च नमः।
प्रमृशाय च नमः। नमो दूताय च नमः। प्रहिताय च नमः। नमो निषङ्गिणे च नमः।
इषुधिमते च नमः। नमस्तीक्ष्णेषवे च नमः। आयुधिने च नमः।
नमः स्वायुधाय च नमः। सुधन्वने च नमः। नमः स्रुत्याय च नमः।
पथ्याय च नमः। नमः काट्याय च नमः। नीप्याय च नमः। नमस्सूद्याय च नमः।
सरस्याय च नमः। नमो नाद्याय च नमः। वैशन्ताय च नमः।
नमः कूप्याय च नमः। अवट्याय च नमः। नमो वर्ष्याय च नमः।
अवर्ष्याय च नमः। नमो मेघ्याय च नमः। विद्युत्याय च नमः।
नम ईध्रियाय च नमः। आतप्याय च नमः। नमो वात्याय च नमः।
रेष्मियाय च नमः। नमो वास्तव्याय च नमः। वास्तुपाय च नमः।
नमस्सोमाय च नमः। रुद्राय च नमः। नमस्ताम्राय च नमः। अरुणाय च नमः।

नमः शङ्गाय च नमः। पशुपतये च नमः। नम उग्राय च नमः।
भीमाय च नमः।नमो अग्रेवधाय च नमः। दूरेवधाय च नमः। नमो हन्त्रे च नमः।
हनीयसे च नमः। नमो वृक्षेभ्यो नमः। हरिकेशेभ्यो नमः। नमस्ताराय नमः।
नमश्शंभवे च नमः। मयोभवे च नमः। नमश्शंकराय च नमः। मयस्कराय च नमः।
नमः शिवाय च नमः। शिवतराय च नमः। नमस्तीर्थ्याय च नमः।
कूल्याय च नमः। नमः पार्याय च नमः। अवार्याय च नमः।
नमः प्रतरणाय च नमः। उत्तरणाय च नमः। नम आतार्याय च नमः।
आलाद्याय च नमः। नमः शष्प्याय च नमः। फेन्याय च नमः।
नमः सिकत्याय च नमः। प्रवाह्याय च नमः।

नम इरिण्याय च नमः। प्रपथ्याय च नमः। नमः किꣳशिलाय च नमः।
क्षयणाय च नमः। नमः कपर्दिने च नमः। पुलस्तये च नमः।
नमो गोष्ठ्याय च नमः। गृह्याय च नमः। नम स्तल्प्याय च नमः। गेह्याय च नमः।
नमः काट्याय च नमः। गह्वरेष्ठाय च नमः। नमो ह्रदय्याय च नमः।
निवेष्प्याय च नमः। नमः पाꣳसव्याय च नमः। रजस्याय च नमः।
नमः शुष्क्याय च नमः। हरित्याय च नमः। नमो लोप्याय च नमः।
उलप्याय च नमः। नम ऊर्व्याय च नमः। सूर्म्याय च नमः। नमः पर्ण्याय च नमः।
पर्णशद्याय च नमः। नमोपगुरमाणाय च नमः। अभिघ्नते च नमः।
नम आक्खिदते च नमः। प्रक्खिदते च नमः। नमो वो नमः।
किरिकेभ्यो नमः।देवानाꣳ हृदयेभ्यो नमः। नमो विक्षीणकेभ्यो नमः।
नमो विचिन्वत्केभ्यो नमः। नम आनिर्हतेभ्यो नमः। नम आमीवत्केभ्यो नमः।

॥ प्रदक्षिणम् ॥

द्रापे अन्धसस्पते दरिद्रन्नीललोहित ।

एषां पुरुषाणामेषां पशूनां मा भेर्माऽरो मो एषां किंचनाममत् ॥

या ते रुद्र शिवा तनूः शिवा विश्वाह भेषजी ।

शिवा रुद्रस्य भेषजी तया नो मृड जीवसे ॥

इमाꣳ रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतिम् ।

यथा नः शमसद्द्विपदे चतुष्पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे अस्मिन्ननातुरम् ॥

मृडा नो रुद्रोत नो मयस्कृधि क्षयद्वीराय नमसा विधेम ते ।

यच्छं च योश्च मनुरायजे पिता तदश्याम तव रुद्र प्रणीतौ ॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम् ।

मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषः ॥

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

वीरान्मा नो रुद्र भामितोऽवधी र्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥

आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्ने क्षयद्वीराय सुम्नमस्मे ते अस्तु ।

रक्षा च नो अधि च देव ब्रूह्यधा च नः शर्म यच्छ द्विबर्हाः ॥

स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगन्न भीमभमुपहत्नुमुग्रम् ।

मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यन्ते अस्मन्निवपन्तु सेना ॥

परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।

अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥

मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।

परमे वृक्ष आयुधन्निधाय कृत्तिं वसान आचर पिनाकं बिभ्रदागहि ॥

विकिरिद विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः।

यास्ते सहस्रꣳ हेतयोन्यमस्मन्निवपन्तु ताः॥

सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः।

तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि॥

॥ नमस्कारम् ॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम्।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः, क्षमाचराः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवꣳ रुद्रा उपश्रिताः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

ये वृक्षेषु सस्पिंजरा नीलग्रीवा विलोहिताः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

ये अन्नेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान्।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

ये तीर्थानि प्रचरन्ति सृकावन्तो निषङ्गिणः।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

य एतावन्तश्च भूयाꣳसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे ।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येषा मन्नं मिषवस्तेभ्यो

दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

नमो रुद्रेभ्यो येन्तरिक्षे येषा वात मिषवस्तेभ्यो

दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

नमो रुद्रेभ्यो ये दिवि येषा वर्ष मिषवस्तेभ्यो

दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो

नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि।

तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि॥ ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः ।

॥ प्रार्थना ॥ (Chant Chamaka from 1 to 11)

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वां गिरः। द्युम्नैर्वाजेभिरागतम्॥ वाजश्च मे ०००००००० १

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च मेऽम्भश्च मे ०००००००० २

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे ०००००००० ३

ऊर्क्च मे सूनृता च मे पयश्च मे रसश्च मे घृतं च मे मधु च मे सग्धिश्च मे ०००००००० ४

अश्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च मे पर्वताश्च मे सिकताश्च मे ०००००००० ५

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे सविता च म इन्द्रश्च मे ०००००००० ६

अꣳशुश्च मे रश्मिश्च मेऽदाभ्यश्च मेऽधिपतिश्च म उपाꣳशुश्च मे ०००००००० ७

इध्मश्च मे बर्हिश्च मे वेदिश्च मे धिष्णियाश्च मे स्रुचश्च मे चमसाश्च मे ०००००००० ८

अग्निश्च मे घर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च मे ०००००००० ९

गर्भाश्च मे वत्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाट् च मे ०००००००० १०

एका च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे सप्त च मे नव च म एकादश च मे ०००००००० ११

ॐ महादेवादिभ्यो रुद्रेभ्यो नमः । समस्तोपचारान् समर्पयामि ॥

॥ श्री रुद्रप्रश्नः ॥

॥ ओं नमो भगवते रुद्राय ॥

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् । भवोद्भवाय नमः ॥ । अंगुष्ठाभ्यां नमः ।

वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथाय नमः
सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥ । तर्जनीभ्यां नमः ।

अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।
सर्वेभ्य स्सर्व शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥ । मध्यमाभ्यां नमः ।

तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ । अनामिकाभ्यां नमः ।

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां
ब्रह्माधिपति र्ब्रह्मणोऽधिपति र्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम् ॥ । कनिष्ठिकाभ्यां नमः ।

नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतये
अम्बिकापतय उमापतये पशुपतये नमो नमः ॥ । करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।

॥ न्यासः ॥

असय श्री रुद्राध्याय प्रश्न महा मन्त्रस्य ,

अघोर ऋषिः , अनुष्ठुप् छंदः ,

संकर्षणमूर्ति स्वरूपो योसावादित्यः परम पुरुषः स एष रुद्रो देवता ।

नमश्शिवायेति बीजम् । शिवतरायेति शक्तिः । महा देवायेति कीलकम् ।

श्री सांब सदाशिव प्रसाद सिद्यर्थे जपे विनियोगः ॥

॥ करन्यासः ॥

ओं अग्निहोत्रात्मने अंगुष्ठाभ्यां नमः ।

दर्श पूर्ण मासात्मने तर्जनीभ्यां नमः ।

चातुर्मास्यात्मने मध्यमाभ्यां नमः ।

निरूढ पशुबंधात्मने अनामिकाभ्यां नमः ।

ज्योतिष्टो मात्मने कनिष्ठिकाभ्यां नमः ।

सर्व क्रत्वात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।

॥ हृदयादि अंगन्यासः ॥

अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः ।

दर्श पूर्ण मासात्मने शिरसे स्वाहा ।

चातुर्मास्यात्मने शिखायै वषट् ।

निरूढ पशुबंधात्मने कवचाय हुम् ।

ज्योतिष्टो मात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् ।

सर्व क्रत्वात्मने अस्त्राय फट् ।

भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्भंधः ॥

॥ ध्यानम् ॥

आपाताळ नभः स्थलान्त भुवन ब्रह्माण्ड माविस्फुरत्

ज्ज्योतिः स्फाटिक लिङ्ग मौळि विलसत् पूर्णेन्दु वान्तामृतैः ।

असतोकाप्लुत मेकमीश मनिशं रुद्रानुवाका ञ्जपन्

ध्याये दीप्सित सिद्धयेऽध्रुवपदं विप्रोऽभिषिञ्चेच्छिवम् ॥

पीठं यस्य धरित्री जलधर कलशं लिङ्ग माकाश मूर्तिं

नक्षत्रं पुष्पमाल्यं ग्रहगण कुसुमं चन्द्रवह्न्यर्क नेत्रम् ।

कुक्षिः सप्त समुद्रं भुजगिरि शिखरं सप्त पातालपातं

वेदं वक्त्रं षडङ्गं दशदिशि वसनं दिव्य लिङ्गं नमामि ॥

ब्रह्माण्ड व्याप्त देहा भसित हिमरुचा भासमाना भुजङ्गैः

कण्ठे कालाः कपर्दा कलित शशिकला श्चण्डकोदण्ड हस्ताः ।

त्र्यक्षा रुद्राक्ष मालाः प्रणत भयहराः (प्रकटितविभवाः) शांभवा मूर्तिभेदाः

रुद्राः श्री रुद्रसूक्त प्रकटितविभवाः नः प्रयच्छन्तु सौख्यम् ॥

॥ श्री महा गणपति ध्यानम् ॥

ॐ गणानां त्वा गणपतिꣳ हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमं ।

ज्येष्ठराजं ब्रम्हणां ब्रम्हणस्पत आ नः श्रृण्वन्नूतिभिस्सीद सादनं ॥

॥ ॐ श्री महागणपतये नमः ॥

॥ शान्तिपाठः ॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे
भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे
यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे
संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे
लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे
जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे
सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥

॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ नमकम् ॥

॥ श्री रुद्रप्रश्नः ॥

॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥

ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ।
नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥
या त इषुः शिवतमा शिवम् बभूव ते धनुः ।
शिवा शरव्या या तव तया नो रुद्र मृडय ॥
या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी ।
तया नस्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि ॥
यामिषुं गिरिशंत हस्ते बिभर्ष्यस्तवे ।
शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिꣳसीः पुरुषं जगत् ॥
शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छावदामसि ।
यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना असत् ॥
अध्यवोचदधिवक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् ।
अहीꣳश्च सर्वाञ्जम्भयन्त्सर्वाश्च यातुधान्यः ॥
असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः ।
ये चेमाꣳ रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषाꣳ हेड ईमहे ॥
असौ योऽवसर्पति नीलग्रीवो विलोहितः ।
उतैनं गोपा अदृशन्नदृशन्नुदहार्यः ॥
उतैनं विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयाति नः ।

नमो अस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ॥
अथो ये अस्य सत्वानोऽहं तेभ्योऽकरन् नमः ।
प्रमुञ्च धन्वनस्त्व-मुभयोरार्त्नियोर्ज्याम् ॥
याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप ।
अवतत्य धनुस्तवꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ॥
निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ।
विज्यं धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाꣳ उत ॥
अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गथिः ।
या ते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ॥
तयाऽस्मान् विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिब्भुज ।
नमस्ते अस्त्वायुधायानातताय धृष्णवे ॥
उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्याम् तव धन्वने ।
परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः ॥
अथो य इषुधिस्तवारे अस्मन्निधेहि तम् ।
नमस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय महादेवाय त्रयम्बकाय
त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय
नीलकण्ठाय मृत्युंजयाय सर्वेश्वराय
सदाशिवाय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥१ ॥

नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमो
नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनां पतये नमो

नमः सस्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनां पतये नमो
नमो बभ्लुशाय विव्याधिनेऽन्नानां पतये नमो
नमो हरिकेशयोपवीतिने पुष्टाणं पतये नमो
नमो भवस्य हेत्यै जगतां पतये नमो
नमो रुद्रायाततायिने क्षेत्राणां पतये नमो
नम स्सूतायाहन्त्याय वनानां पतये नमो
नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणं पतये नमो
नमो मन्त्रिणे वाणिजाय कक्षाणं पतये नमो
नमो भुवंतये वारिवस्कृधायौषधीनां पतये नमो
नम उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनाम् पतये नमो
नमः कृथ्त्नवीताय धावते सत्वनां पतये नमः ॥२॥

नमः सहमानाय निव्यादिन आव्याधिनीनां पतये नमो
नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो
नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो
नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो
नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये नमो
नमः सृकाविभ्यो जिघाꣳसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो
नमोऽसिमद्भ्यो नक्तंचरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो
नम उष्णीषिने गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो
नम इषुमद्भ्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो

नम आतन्वानेभ्य प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो
नम आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो
नमोऽस्यद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो
नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो
नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो
नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो
नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो
नमो अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥३॥

नम आव्यधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो
नम उगणाभ्यस्तृꣳहतीभ्यश्च वो नमो
नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो
नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो
नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो
नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो
नमो महद्भ्यः, क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो
नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च वो नमो
नमो रथेभ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो
नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो
नमः, क्षत्तृभ्यः संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो
नमस्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च वो नमो

नमः कुलालेभ्यः कर्मारेभ्यश्च वो नमो
नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो
नम इषुकृद्भ्यो धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो
नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो
नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥४॥

नमो भवाय च रुद्राय च
नमः शर्वाय च पशुपतये च
नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च
नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च
नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च
नमो गिरिशाय च शिपिविष्टाय च
नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च
नमो ह्रस्वाय च वामनाय च
नमो बृहते च वर्षीयसे च
नमो वृद्धाय च संवृद्वने च
नमो अग्रियाय च प्रथमाय च
नम आशवे चाजिराय च
नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च
नम ऊर्म्याय चावस्वन्याय च
नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय च ॥५॥

नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च

नमः पूर्वजाय चापरजाय च

नमो मध्यमाय चापगल्भाय च

नमो जघन्याय च बुध्नियाय च

नमः सोभ्याय च प्रतिसर्याय च

नमो याम्याय च क्षेम्याय च

नम उर्वर्याय च खल्याय च

नमः श्लोक्याय चाऽवसान्याय च

नमो वन्याय च कक्ष्याय च

नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय च

नम आशुषेणाय चाशुरथाय च

नमः शूराय चावभिन्दते च

नमो वर्मिणे च वरूथिने च

नमो बिल्मिने च कवचिने च

नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च ॥ ६ ॥

नमो दुन्दुभ्याय चाहनन्याय च नमो धृष्णवे च प्रमृशाय च

नमो दूताय च प्रहिताय च नमो निषङ्गिणे चेषुधिमते च

नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्वने च

नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च

नमः सूद्याय च सरस्याय च नमो नाद्याय च वैशन्ताय च

नमः कूप्याय चावटचाय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च
नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च नम ईध्रियाय चातप्याय च
नमो वात्याय च रेष्मियाय च नमो वास्तव्याय च वास्तुपाय च ॥ ७ ॥

नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च
नमः शङ्गाय च पशुपतये च नम उग्राय च भीमाय च
नमो अग्रेवधाय च दूरेवधाय च
नमो हन्त्रे च हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो
नमस्ताराय नमश्शंभवे च मयोभवे च
नमः शंकराय च मयस्कराय च
नमः शिवाय च शिवतराय च
नमस्तीर्थ्याय च कूल्याय च
नमः पार्याय चावार्याय च
नमः प्रतरणाय चोत्तरणाय च
नम आतार्याय चालाद्याय च
नमः शष्प्याय च फेन्याय च
नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय च ॥ ८ ॥

नम इरिण्याय च प्रपथ्याय च
नमः किंशिलाय च क्षयणाय च
नमः कपर्दिने च पुलस्तये च
नमो गोष्ठ्याय च गृह्याय च

नमस्तल्प्याय च गेह्याय च
नमः काट्याय च गह्वरेष्ठाय च
नमो हृदय्याय च निवेष्प्याय च
नमः पाꣳसव्याय च रजस्याय च
नमः शुष्क्याय च हरित्याय च
नमो लोप्याय चोलप्याय च
नम ऊर्व्याय च सूर्म्याय च
नमः पर्ण्याय च पर्णशद्याय च
नमोऽपगुरमाणाय चाभिघ्नते च
नम आख्खिदते च प्रख्खिदते च
नमो वः किरिकेभ्यो देवानाꣳ हृदयेभ्यो नमो विक्षीणकेभ्यो
नमो विचिन्वत्केभ्यो नम आनिर्हतेभ्यो नम आमीवत्केभ्यः ॥ ९ ॥

द्रापे अन्धसस्पते दरिद्रन्नीललोहित ।
एषां पुरुषाणामेषां पशूनां मा भेर्माऽरो मो एषां किंचनाममत् ॥ १०.१ ॥
या ते रुद्र शिवा तनूः शिवा विश्वाह भेषजी ।
शिवा रुद्रस्य भेषजी तया नो मृड जीवसे ॥ १०.२ ॥
इमाꣳ रुद्राय तवसे कपर्दिने क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतिम् । ।
यथा नः शमसद्द्विपदे चतुष्पदे विश्वं पुष्टं ग्रामे अस्मिन्ननातुरम् ॥ १०.३ ॥
मृडा नो रुद्रोत नो मयस्कृधि क्षयद्वीराय नमसा विधेम ते ।
यच्छं च योश्च मनुरायजे पिता तदश्याम तव रुद्र प्रणीतौ ॥ १०.४ ॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम् ।
मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषः ॥ १०.५ ॥
मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।
वीरान्मा नो रुद्र भामितोऽवधी र्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ १०.६ ॥
आरात्ते गोघ्न उत पूरुषघ्ने क्षयद्वीराय सुम्नमस्मे ते अस्तु ।
रक्षा च नो अधि च देव ब्रूह्यधा च नः शर्म यच्छ द्विबर्हाः ॥ १०.७ ॥
स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगन्न भीमभमुपहत्नुमुग्रम् ।
मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यन्ते अस्मन्निवपन्तु सेना ॥ १०.८ ॥
परिणो रुद्रस्य हेतिर्वृणक्तु परि त्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।
अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥ १०.९ ॥
मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।
परमे वृक्ष आयुधन्निधाय कृत्तिं वसान आचर पिनाकं बिभ्रदागहि ॥ १०.१० ॥
विकिरिद विलोहित नमस्ते अस्तु भगवः ।
यास्ते सहस्रꣳ हेतयोन्यमस्मन्निवपन्तु ताः ॥ १०.११ ॥
सहस्राणि सहस्रधा बाहुवोस्तव हेतयः ।
तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥ १०.१२ ॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् ।
तेषाꣳ सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ ११.१ ॥
अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि ॥ ११.२ ॥
नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः , क्षमाचराः ॥ ११.३ ॥

नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवꣳ रुद्रा उपश्रिताः ॥ ११.४ ॥

ये वृक्षेषु सस्पिंजरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥ ११.५ ॥

ये भूतानामधिपतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ ११.६ ॥

ये अन्नेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥ ११.७ ॥

ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः ॥ ११.८ ॥

ये तीर्थानि प्रचरन्ति सृकावन्तो निषङ्गिणः ॥ ११.९ ॥

य एतावन्तश्च भूयाꣳसश्च दिशो रुद्रा वितस्थिरे

तेषाꣳ सहस्रभयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ ११.१० ॥

नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येन्तरिक्षे ये दिवि येषामन्नं वातो

वर्षमिषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीची

र्दशोर्ध्वास्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो

द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि ॥ ११.११ ॥

त्रयंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्यो-र्मुक्षीय माऽमृतात् ॥ १ ॥

यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु

यो रुद्रो विश्वा भुवनाऽऽविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥ २ ॥

तमुष्टुहि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति भेषजस्य।

यक्ष्वामहे सौमनसाय रुद्रं नमोभिर्देवमसुरं दुवस्य ॥ ३ ॥

अयं मे हस्तो भगवानयं मे भगवत्तरः।

अयं मे विश्वभेषजोऽयꣳ शिवाभिमर्शनः ॥ ४ ॥

ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे।

तान् यज्ञस्य मायया सर्वानव यजामहे। मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा॥ ५॥

ओं नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि।

प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा विशान्तकः। तेनान्नेनाप्यायस्व ॥ ६॥

नमो रुद्राय विष्णवे मृत्युर्मे पाहि ।

॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥ चमकप्रश्नः॥

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वां गिरः। द्युम्नैर्वाजेभिरागतम्॥

वाजश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रावश्च मे श्रुतिश्च मे ज्योतिश्च मे सुवश्च मे प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च मेऽसुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक्च मे मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च म ओजश्च मे सहश्च म आयुश्च मे जरा च म आत्मा च मे तनूश्च मे शर्म च मे वर्म च मेऽङ्गानि च मेऽस्थानि च मे परूꣳषि च मे शरीराणि च मे ॥ ॥ १॥

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च मेऽम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा च मे वर्ष्मा च मे द्राघुया च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे सत्यं च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे वशश्च मे त्विषिश्च मे क्रीडा च मे मोदश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सूक्तं च मे सुकृतं च मे वित्तं च मे वेद्यं च मे भूतं च मे भविष्यच्च मे सुगं च मे सुपथं च म ऋद्धं च म ऋद्धिश्च मे क्लृप्तं च मे क्लृप्तिश्च मे मतिश्च मे सुमतिश्च मे॥ ॥ २॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे
श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे
क्षेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे
सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे
दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे
सुदिनं च मे ॥ ॥ ३ ॥

ऊर्क् मे सूनृता च मे पयश्च मे रसश्च मे घृतं च मे मधु च मे सग्धिश्च मे
सपीतिश्च मे कृषिश्च मे वृष्टिश्च मे जैत्रं च म औद्भिद्यं च मे रयिश्च मे रायश्च मे
पुष्टं च मे पुष्टिश्च मे विभु च मे प्रभु च मे बहु च मे भूयश्च मे पूर्णं च मे
पूर्णतरं च मेऽक्षितिश्च मे कूयवाश्च मेऽन्नं च मेऽक्षुच्च मे व्रीहियश्च मे यवाश्च मे
माषाश्च मे तिलाश्च मे मुद्गाश्च मे खल्वाश्च मे गोधूमाश्च मे मसुराश्च मे
प्रियंगवश्च मेऽणवश्च मे श्यामकाश्च मे नीवाराश्च मे ॥ ॥ ४ ॥

अश्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च मे पर्वताश्च मे सिकताश्च मे
वनस्पतयश्च मे हिरण्यं च मेऽयश्च मे सीसं च मे त्रपुश्च मे श्यामं च मे लोहं च
मेऽग्निश्च म आपश्च मे वीरुधश्च म ओषधयश्च मे कृष्टपच्यं च मेऽकृष्टपच्यं च मे
ग्राम्याश्च मे पशव आरण्याश्च यज्ञेन कल्पन्तां वित्तं च मे वित्तिश्च मे भूतं च मे
भूतिश्च मे वसु च मे वसतिश्च मे कर्म च मे शक्तिश्च मेऽर्थश्च म एमश्च म
इतिश्च मे गतिश्च मे ॥ ॥ ५ ॥

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे सविता च म इन्द्रश्च मे सरस्वती च म

इन्द्रश्च मे पूषा च म इन्द्रश्च मे बृहस्पतिश्च म इन्द्रश्च मे मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म इन्द्रश्च मे त्वष्टा च म इन्द्रश्च मे धाता च म इन्द्रश्च मे विष्णुश्च म इन्द्रश्च मेऽश्विनौ च म इन्द्रश्च मे मरुतश्च म इन्द्रश्च मे विश्वे च मे देवा इन्द्रश्च मे पृथिवी च म इन्द्रश्च मेऽन्तरिक्षं च म इन्द्रश्च मे द्यौश्च म इन्द्रश्च मे दिशश्च म इन्द्रश्च मे मूर्धा च म इन्द्रश्च मे प्रजापतिश्च म इन्द्रश्च मे॥ ॥ ६॥

अꣳशुश्च मे रश्मिश्च मेऽदाभ्यश्च मेऽधिपतिश्च म उपाꣳशुश्च मेऽन्तर्यामश्च म ऐन्द्रवायश्च मे मैत्रावरुणश्च म आश्विनश्च मे प्रतिप्रस्थानश्च मे शुक्रश्च मे मन्थी च म आग्रयणश्च मे वैश्वदेवश्च मे ध्रुवश्च मे वैश्वानरश्च म ऋतुग्रहाश्च मेऽतिग्राह्याश्च म ऐन्द्राग्नश्च मे वैश्वदेवाश्च मे मरुत्वतीयाश्च मे माहेन्द्रश्च म आदित्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च मे पौष्णश्च मे पात्नीवतश्च मे हारियोजनश्च मे॥ ॥ ७॥

इध्मश्च मे बर्हिश्च मे वेदिश्च मे धिष्णियाश्च मे स्रुचश्च मे चमसाश्च मे ग्रावाणश्च मे स्वरवश्च म उपरवाश्च मेऽधिषवणे च मे द्रोणकलशश्च मे वायव्यानि च मे पूतभृच्च म आधवनीयश्च म आग्नीध्रं च मे हविर्धानं च मे गृहाश्च मे सदश्च मे पुरोडाशाश्च मे पचताश्च मेऽवभृथश्च मे स्वगाकारश्च मे॥ ॥ ८॥

अग्निश्च मे घर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च मे पृथिवी च मेऽदितिश्च मे दितिश्च मे द्यौश्च मे शक्क्वरीरङ्गुलयो दिशश्च मे यज्ञेन कल्पन्तामृक्क मे साम च मे स्तोमश्च मे यजुश्च मे दीक्षा च मे तपश्च म ऋतुश्च मे व्रतं च मेऽहोरात्रयोर्वृष्ट्या बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन कल्पेताम्॥ ॥ ९॥

गर्भाश्च मे वत्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाट् च मे दित्यौही च मे पञ्चाविश्च मे पञ्चावी च मे त्रिवत्सश्च मे त्रिवत्सा च मे तुर्यवाट् च मे तुर्यौही च मे पष्ठवाट् च मे पष्ठौही च म उक्षा च मे वशा च म ऋषभश्च मे वेहच्च मेऽनड्वाञ्च मे धेनुश्च म आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पतामपानो यज्ञेन कल्पतां व्यानो यज्ञेन कल्पतां चक्षुर्यज्ञेन कल्पता॰ श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतामात्मा यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पताम् ॥ ॥ १० ॥

एका च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे सप्त च मे नव च म एकादश च मे त्रयोदश च मे पञ्चदश च मे सप्तदश च मे नवदश च म एकवि॰शतिश्च मे त्रयोवि॰शतिश्च मे पञ्चवि॰शतिश्च मे सप्तवि॰शतिश्च मे नववि॰शतिश्च म एकत्रि॰शच्च मे त्रयस्त्रि॰शच्च मे चतस्रश्च मेऽष्टौ च मे द्वादश च मे षोडश च मे वि॰शतिश्च मे चतुर्वि॰शतिश्च मेऽष्टावि॰शतिश्च मे द्वात्रि॰शच्च मे षट्त्रि॰शच्च मे चत्वारि॰शच्च मे चतुश्चत्वारि॰शच्च मेऽष्टाचत्वारि॰शच्च मे वाजश्च प्रसवश्चापिजश्च क्रतुश्च सुवश्च मूर्धा च व्यश्नियश्चान्त्यायनश्चान्त्यश्च भौवनश्च भुवनश्चाधिपतिश्च ॥ ॥ ११ ॥

ॐ इडा देवहूर्मनुर्यज्ञनीर्बृहस्पतिरुक्थामदानि श॰सिषद्विश्वेदेवाः सूक्तवाचः पृथिवीमातर्मा मा हि॰सीर्मधु मनिष्ये मधु जनिष्ये मधु वक्ष्यामि मधु वदिष्यामि मधुमती देवेभ्यो वाचमुद्यास॰ शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तं मा देवा अवन्तु शोभायै पितरोऽनुमदन्तु ॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ इति श्री कृष्णयजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां चतुर्थकाण्डे सप्तमः प्रपाठकः ॥

ॐ शिवाय नमः। ॐ महेश्वराय नमः। ॐ शंभवे नमः। ॐ पिनाकिने नमः।

ॐ शशिशेखराय नमः। ॐ वामदेवाय नमः। ॐ विरूपाक्षाय नमः।

ॐ कपर्दिने नमः। ॐ नीललोहिताय नमः। ॐ शंकराय नमः।

ॐ शूल पाणिने नमः। ॐ खट्वांगिने नमः। ॐ विष्णु वल्लभाय नमः।

ॐ शिपि विष्टाय नमः। ॐ अंबिका नाथाय नमः। ॐ श्री कण्ठाय नमः।

ॐ भक्त वत्सलाय नमः। ॐ भवाय नमः। ॐ शर्वाय नमः।

ॐ त्रिलोकेशाय नमः। ॐ शिति कण्ठाय नमः। ॐ शिव प्रियाय नमः।

ॐ उग्राय नमः। ॐ कपालिने नमः। ॐ कामारये नमः।

ॐ अन्धका सुर सूदनाय नमः। ॐ गंगाधराय नमः। ॐ ललाटाक्षाय नमः।

ॐ कलि कालाय नमः। ॐ कृपा निधये नमः। ॐ भीमाय नमः।

ॐ परशु हस्ताय नमः। ॐ मृग पाणये नमः। ॐ जटा धराय नमः।

ॐ कैलाश वासिने नमः। ॐ कवचिने नमः। ॐ कठोराय नमः।

ॐ त्रिपुरान्त काय नमः। ॐ वृषंगिणे नमः। ॐ वृषभा रूढाय नमः।

ॐ भस्मोद् धूलित विग्रहाय नमः। ॐ साम प्रियाय नमः। ॐ स्वरमयाय नमः।

ॐ त्रयीमूर्तये नमः। ॐ अनीश्वराय नमः। ॐ सर्वज्ञाय नमः। ॐ परमात्मने नमः।

ॐ सोम सूर्याग्नि लोचनाय नमः। ॐ हविषे नमः। ॐ यज्ञमयाय नमः।

ॐ सोमाय नमः। ॐ पंचवक्राय नमः। ॐ सदाशिवाय नमः। ॐ विश्वेश्वराय नमः।

ॐ वीरभद्राय नमः। ॐ गण नाथाय नमः। ॐ प्रजापतये नमः।

ॐ हिरण्य रेतसे नमः। ॐ दुर्धर्षाय नमः। ॐ गिरीशाय नमः। ॐ गिरिशाय नमः।

ॐ अनघाय नमः। ॐ भुजंग भूषणाय नमः। ॐ भर्गाय नमः।

ॐ गिरि धन्वने नमः। ॐ गिरि प्रियाय नमः। ॐ कृत्ति वाससे नमः।

ॐ पुरा रातये नमः। ॐ भगवते नमः। ॐ प्रमथा धिपाय नमः।

ॐ मृत्युंजयाय नमः। ॐ सूक्ष्म तनवे नमः। ॐ जग द्यापिने नमः।

ॐ जगद्गुरुवे नमः। ॐ व्योमकेशाय नमः। ॐ महासेन जनकाय नमः।

ॐ चारु विक्रमाय नमः। ॐ रुद्राय नमः। ॐ भूतपतये नमः। ॐ स्थाणवे नमः।

ॐ अहि बुर्ध्न्याय नमः। ॐ दिगंबराय नमः। ॐ अष्टमूर्तये नमः।

ॐ अनेकात्मने नमः। ॐ सात्विकाय नमः। ॐ शुद्ध विग्रहाय नमः।

ॐ शाश्वताय नमः। ॐ खण्डपरशवे नमः। ॐ रजसे नमः।

ॐ पाशविमोचनाय नमः। ॐ मृडाय नमः। ॐ पशुपतये नमः।

ॐ देवाय नमः। ॐ महादेवाय नमः। ॐ अव्ययाय नमः। ॐ हरिपूषणे नमः।

ॐ दन्तभिदे नमः। ॐ त्रिलोचनाय नमः। ॐ अव्यग्राय नमः।

ॐ दक्षाध्वर हराय नमः। ॐ हराय नमः। ॐ भगनेत्रभिदे नमः।

ॐ अव्यक्ताय नमः। ॐ सहस्त्राक्षाय नमः। ॐ सहस्त्रपदे नमः।

ॐ अपवर्गप्रदाय नमः। ॐ अनन्ताय नमः। ॐ तारकाय नमः।

ॐ परमेश्वराय नमः।

॥ इति श्रीशिवाष्टोत्तरशत नामावलिः॥

॥ रुद्र दीपाराधन मन्त्राः ॥ [1]

यो देवानां प्रथमं पुरस्ताद्विश्वाधियो रुद्रो महर्षिः ।
हिरण्यगर्भं पश्यत जायमानꣳ सनो देवश्शुभया स्मृत्या स्सयुनक्तु ॥

यस्मात्पर न्नापरमस्ति किञ्चिद्यस्मा न्नाणीयो न ज्यायोऽस्ति कश्चित् ।
वृक्ष इव स्तब्धो दिव तिष्ठत्येकस्तेनेदं पूर्णं पुरुषेण सर्वम् ॥

न कर्मणा न प्रजया धनेन त्यागेनैके अमृतत्वमानशुः ।
परेण नाकन्निहितङ्ग् गुहाया व्विभ्राजदेतद्यतयो विशन्ति ॥

वेदान्त विज्ञान सुनिश्चितार्था स्सन्यास योगाद्यतय श्शुद्धसत्वाः ।
ते ब्रह्मलोके तु परान्त काले परामृतात्परिमुच्यन्ति सर्वे ॥

दह्र विपापं परमेश्मभूतं य्यत्पुण्डरीकं पुरमद्ध्य सꣳ स्थम् ।
तत्रापि दह्रङ्ग् गगनं विवशोक स्तस्मिन् यदन्तस्तदुपासितव्यम् ॥

यो वेदादौ स्वरः प्रोक्तो वेदान्ते च प्रतिष्ठितः ।
तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परेस्स महेश्वरः ॥

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
भवे भवे नातिभवे भवस्व माम् । भवोद्भवाय नमः ॥

वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथाय नमः
सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥

अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।
सर्वेभ्य स्सर्व शर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥

तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि ।
तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां
ब्रह्माधिपति ब्रह्मणोऽधिपति ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम् ॥

नमस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय महादेवाय त्रयम्बकाय
त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय
नीलकण्ठाय मृत्युंजयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

॥ रुद्र दीपाराधन मन्त्राः ॥ [2]

ब्रह्मण एकहोता । स यज्ञः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । यज्ञश्च मे भूयात् ॥

अग्निर्द्वि होता । स भर्ता ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । भर्ता च मे भूयात् ॥

पृथिवी त्रिहोता । स प्रतिष्ठा ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्रतिष्ठा च मे भूयात् ॥

अन्तरिक्षं चतुर् होता । स विष्ठाः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । विष्ठाश्च मे भूयात् ॥

वायुः पञ्च होता । स प्राणः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्राणश्च मे भूयात् ॥

चन्द्रमा ष्षड्ढोता । स ऋतून् कल्पयाति ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । ऋतवश्च मे कल्पन्ताम् ॥

अन्नꣳ सप्त होता । स प्राणस्य प्राणः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्राणस्य च मे प्राणो भूयात् ॥

द्यौ रष्ट होता । सोऽनाधृष्यः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । अनाधृष्यश्च भूयासम् ॥

आदित्यो नव होता । स तेजस्वी ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । तेजस्वी च भूयासम् ॥

प्रजापति र्दश होता । स इदꣳ सर्वम् ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । सर्वं च मे भूयात् ॥

नमस्ते अस्तु भगवन्विश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय
त्रिपुरान्तकाय त्रिकाग्निकालाय कालाग्निरुद्राय
नीलकण्ठाय मृत्युंजयाय सर्वेश्वराय सदाशिवाय श्रीमन्महादेवाय नमः ॥

॥ रुद्र दीपाराधन मन्त्राः ॥ [3]

एष वै विभू र्नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्र विभू भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै प्रभू र्नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्र प्रभु भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै ऊर्जस्वान्नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्रोर्जस्व द्भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै पयस्वान्नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै पयस्व द्भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै विधृतो नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्र विधृतं भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै व्यावृत्तो नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्र व्यावृत्तं भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै प्रतिष्ठितो नाम यज्ञः। सर्वꣳ हवै तत्र प्रतिष्ठितं भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै तेजस्वी नाम यज्ञः। सर्वꣳ ह वै तत्र तेजस्वि भवति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै ब्रह्मवर्चसी नाम यज्ञः। आह वै तत्र ब्रह्मवर्चसी जायते। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वा अतिव्याधी नाम यज्ञः। आह वै तत्र राजन्योऽतिव्याधी जायते।
यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै दीर्घो नाम यज्ञः। दीर्घायुषो ह वै तत्र मनुष्या भवन्ति। यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

एष वै क्लृप्तो नाम यज्ञः। कल्पते ह वै तत्र प्रजाभ्यो योगक्षेमः।
यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते।

॥ शिव पञ्चायतन पूजायां धूपाद्युपचारः ॥

धूपः

धूरसि धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं योऽस्मान् धूर्वति तं धू-र्वयं वयं
धूर्वामस्त्वं देवानामसि सस्नितमं पप्रितमं जुष्टतमं वह्नितमं
देवहूतम मह्रुतमसि हविर्धानं द्द॑ह॒स्व मा ह्वामित्रस्य त्वा
चक्षुषा प्रेक्षे मा भे र्मा संविक्था मा त्वा हि॑सिषम् ॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः। धूपम् आघ्रापयामि।

दीपः

उद्दीप्यस्व जातवेदोऽपघ्न न्निरृतिं मम।
पशू॑श्च मह्यमावह जीवनं च दिशो दिश॥
मा नो हि॑सी ज्जातवेदो गामश्वं पुरुषं जगत्।
अबिभ्रदग्न आगहि श्रिया मा परिपातय॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः।
दीपं दर्शयामि। धूप दीपा नंतरं आचमनीयं समर्पयामि॥

नैवेद्यम्

ओं भूः भुवः स्सुवः । ओं तथ्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि।
धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ देव सवितः प्रसुव । सत्यं त्वर्तेन परिषिंचामि ।
अमृतोपस्तरणमसि । ॐ प्राणाय स्वाहा । ॐ अपानाय स्वाहा । ॐ व्यानाय

स्वाहा । ॐ उदानाय स्वाहा । ॐ समानाय स्वाहा । ॐ ब्रह्मणे स्वाहा ।

मधुवाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः। माध्वीर्नः सन्तवोषधीः॥

मधुनक्त मुतोपसि मधुमार्थिव॒ रजः। मधु द्यौरस्तु नः पिता॥

मधुमान्नो वनस्पति र्मधुमा॒ अस्तु सूर्यः।

माध्वीर्गावो भवन्तु नः। मधु मधु मधु॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः।

[illegible] हा नैवेद्यं निवेदयामि।

मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि। अमृतापिधानमसि।

हस्त प्रक्षालनं समर्पयामि। पाद प्रक्षालनं समर्पयामि।

आचमनियं समर्पयामि॥

पूगी[illegible]तं नागवल्लीदलैर्यतम्।

कर्पूरचूर्णसंयुक्तं[illegible]

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः।

कर्पूर ताम्बूलं निवेदयामि। समस्तोपचारान् समर्पयामि॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

पञ्च हूतो ह वै नामैषः। तं वा एतं पञ्च हूतꣳ सन्तम्।

पञ्च होतेत्या चक्षते परोक्षेण। परोक्षप्रिया इव हि देवाः॥

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः।

[illegible]दर्शयामि। आचमनीयं समर्पयामि॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः।

[illegible]

बृहत्साम क्षत्रभृद् वृद्ध वृष्णियं। त्रिष्टुभौज श्शुभित मुग्र चीरम्।

इन्द्रस्तोमेन पंचदशेन मध्य मिदं वातेन सगरेण रक्ष॥

रक्षां धारयामि॥

मन्त्रपुष्पम्

योऽपां पुष्पं वेद । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति ।

चन्द्रमा वा अपां पुष्पम् । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति ।

आवाहिताभ्यः सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः ।

वेदोक्त मन्त्रपुष्पम् समर्पयामि ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] समर्पयामि ॥ पारिजात[illegible] समर्पयामि ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

At the regular Altar

At the shiva Altar

(Sip one spoon of water after each mantra)

(Now we chant the 21 names of the Lord, in order to concentrate on the Lord)

(Repeat Achamana - given above)

(Apply water to eyes and understand that you are of the nature of Brahman)

(Prostrations to your favorite deity)

(Prostrations to your family deity)

(Prostrations to the deity of this house)

(Prostrations to the deity of this place)

(Prostrations to the deity of all the materials we have collected)

(Prostrations to the Indra and shachii)

(Prostrations to Shiva and Parvati)

(Prostrations to our parents)

(Prostrations to the Lords Lakshmi & Narayana)

(Prostrations to all the Gods)

(Prostrations to all Brahamanas - in the religious path)

(Prostration to Lord Shiva the main deity)

(keep fruits in front of the Lord)

(touching various parts of the body)

 (touch the head)

 (touch face)

(touch the forehead)

(touch the heart)

(touch feet)

(touch groin)

(touch top of the skull)

(touch ears)

(show mudras)

(pour water)

(light the lamps)

(Touch the grains/rice/wheat)

(keep kalasha on top of rice pile)

(fill kalasha with water)

(sprinkle in/apply ga.ndha to kalasha)

(put beetle nut in kalasha)

(put jewels / washed coin in kalasha)

(put gold / dakShina in kalasha)

(put duurva / karika)

(put five leaves in kalasha)

(place coconut on kalasha)

(tie cloth for kalasha)

(copper plate and ashtadala with kunkum)

(continue with second kalasha)

(Show mudras as you chant)

(pour water from kalasha to shankha add gandha flower)

(Pour drops of water from sha.nkha on top of the bell apply gandha flower)

(Ring the gha.nTaa)

(Sprinkle water from sha.nkha on puja items and devotees)

(put tulasi leaves or axataas in vessels)

(keep milk in the centre)

(curd facing east)

(Ghee to the south)

(Honey to west)

(Sugar to north)

(repeat 15 times)

(you can add more related shlokas)

 (hold flowers in hand)

 (offer flowers to Lord)

 (show mudras to Lord)

 (offer flowers/axathaas)

 (offer water)

 (offer water)

 (offer water or akShathaa/ leave/flower)

(milk bath)

(curd bath)

(ghee bath)

(honey bath)

(sugar bath)

 (Sandlewood water bath)

 (Perfumed Oil bath)

 (To clean the body)

(Hot water bath)

(Pure water bath) sprinkle water all around

(after sprinkling water around throw one tulasi leaf to the north)

(Sound the bell, pour water from kalasha)

(Chant Purusha Sooktam)

from to

(Offer water)

(Repeat 12 times)

(offer two pieces of cloth for the Lord)

(right hand round the head and quickly sound a clap - thus you close all directions)

(dip finger in water and write a square and 'shrii' mark inside the square. Place naivedya on 'shrii'. ; remove lid and sprinkle water around the vessel; place in each food item one washed leaf/flower/axatha)

 (show mudras)

Touch naivedya and chant 9 times

(sprinkle water around the naivedya)

(request Lord to come for dinner)

(drop water from shankha)

(cover face with cloth and chant five times or repeat 12 times)

(Let flow water from shankha)

(put tulsi / axathaa on a big fruit)

(put tulsi/axata on fruits)

(make three rounds of sha.nkha with water like aarati and pour down; chant OM 9 times and show mudras)

(Shake the kalasha)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

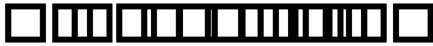

शं नो मित्रः शं वरुणः । शं नो भवत्वर्यमा । शं न इन्द्रो बृहस्पतिः ।
शं नो विष्णुरुरुक्रमः । नमो ब्रह्मणे । नमस्ते वायो । त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ।
त्वामेव प्रत्यक्षं ब्रह्म वादिषम् । ऋतम वादिषम् । सत्यम वादिषम् ।
तन्मामावीत् । तद्वक्तारमावीत् । आवीन्माम् । आवीद्वक्तारम् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[[illegible]] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ हरिः ओम् ॥

तत्सद् ब्रह्मार्पणमस्तु । यद्भद्रम् तन्म आसुव ॥

